

<p>Aanwezig: Voorzitter De heer G.A.A. Verkerk</p> <p>Aanwezige forumleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw M.D. du Chatinier De heer D.F.A. van Dam De heer M. van 't Eind De heer M.J. van Enk De heer S. Geleijnse Mevrouw M.E Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G. Kruger De heer L. Loof De heer M. El Majjaoui</p>	<p>Vervolg aanwezige forumleden: De heer G.J.H. van Malsen Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen De heer R. Nunnikhoven De heer U. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw C.Y. Schwencke De heer C.G. Sleddering De heer W. Smith De heer Q.L.A. Veerman De heer E. van der Veer Mevrouw W. van der Weij De heer H.A. Verbrugh De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A. Zoghbi</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester, G.A.A. Verkerk Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen Wethouder, de heer A. van de Laar Wethouder, de heer J. Keus</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Verslag: Mevrouw M.M.A. Tittse</p>

1. Openingen en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren mag ik uw aandacht? Ik wilde eigenlijk gaan beginnen met het forum. Het forum Stad en Samenleving samengebundeld in verband met de tijd en de orde en de ruimte. Gebruikelijk is dat de voorzitter uit het midden van de raad komt. De raad is er niet in geslaagd om een voorzitter uit de raad aan te wijzen daarom dachten de griffier en ik: nou, laat dan de burgemeester maar invallen. Dus met die status doe ik het graag. Is dat akkoord wat u betreft? Ja? Dan zal ik de vergadering voorzitten. Ik wijs u er nogmaals op, er zijn insprekers die komen gauw aan de beurt en daarna zullen we toch vrij kordaat moeten vergaderen. Dat is niet erg, want heel veel onderwerpen, gewoon nog wel een keer terug in de raad, dus schroom niet om bondig te zijn. Dat was mijn opening.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Dan kom ik nu bij het algemeen spreekrecht. Ik heb mevrouw Van Bavel, die komt inspreken over de bezetting van de kunstateliers in Rijswijk en dan drie personen die praten over betaald parkeren Pauwhof, de heer Pols, de heer Steijger en de heer Vrolijk. Misschien kunnen die met z'n drieën iets combineren. Dan begin ik nu met mevrouw Van Bavel. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Bavel: Hartelijk dank burgemeester, voorzitter. Ik ben beeldend kunstenaar Juliette Van Bavel uit Rijswijk. En heel lang en kort, ik maak hele grote aluminiumsculpturen, marmeren sculpturen, schilderijen en fotografie, oftewel ik heb behoorlijk wat disciplines. En de reden dat ik inspreek is ik heb ruimtegebrek. En dan zou ik denken: waarom bent u dan hier? Dat ga ik vertellen. Naast mijn atelier staat een ander atelier al jaren leeg. En voordat het leegkwam had ik dit verzoek eigenlijk al bij de voorganger medewerker Kunst en Cultuur neergelegd omdat ik al wist wat eraan zat te komen. Deze had mij de ruimte toegezegd zodra die leeg zou komen, dit is even een beetje voor de context. Ook voormalig wethouder Jos Bolte had begrip voor deze situatie en gezegd dat hij daar geen problemen mee had. Inmiddels het atelier is leeggekomen en ben met mijn verzoek naar de huidige beleidsmedewerker Kunst en Cultuur toegegaan en ik kreeg een kort en bondig nee. Met als reden het is een gesubsidieerde ruimte en dan krijg je het verhaal dat er subsidie op subsidie komt. Enigszins begrip voor, ik was wel teleurgesteld, zeg ik u eerlijk. Maar na mijn verzoek afgewezen te hebben ging zij - Veerle Leenhouts hebben we het over – in overleg met een andere groep, namelijk de amateurvereniging ... Archeologische vereniging, mijn excuus. Ik kwam daarachter en wist dat deze groep gesubsidieerd is en dus dan in een gesubsidieerde ruimte zou komen, dus ik heb protest ingediend. Het is ook niet doorgestaan, verder zonder opgaaf van reden. Dus ik dacht: weet wat ik doe? Ik nodig Veerle Leenhouts uit in mijn atelier en de wethouder van Kunst en Cultuur en ga uitleggen waarom ik gebrek aan ruimte hebt en waarom ik deze leegstaande ruimte heel graag voor een periode zou willen huren. Dus evengoed gezegd, niet krijgen, huren. Daar gaat het om. We hebben een fijn gesprek gehad en helaas hoor ik daarna niks meer. Ik had Veerle Leenhouts gevraagd daarop terug te komen en te kijken of er een mogelijkheid voor zou zijn. Ik heb een e-mail erachteraan gestuurd en kreeg na viereneenhalve maand een excuus en antwoord van Veerle Leenhouts nee, u kunt dit atelier niet huren, nu in verband met de precedentwerking. En dan wil ik hier graag even ter verduidelijking zeggen dat er zeven ateliers zijn in de gemeente Rijswijk waarvan er twee langdurig leegstaan. Er zitten dus vijf werkende kunstenaars in waarvan er drie uit Rijswijk komen. Dit is even de context. Dan wil ik ook nog zeggen dat de amateurkunst in Rijswijk 1.075.100 euro jaarlijkse subsidie krijgt en een professionele kunst in Rijswijk 450.000 waarvan 98 procent naar het museum Rijswijk en Galerie Arti-Shock, oftewel wat blijft erover voor jullie fijne Rijswijkse kunstenaars? Terugkomend op de reden waarom het atelier geweigerd is, de precedentwerking. Dat betekent dus dat andere kunstenaars hetzelfde zouden gaan vragen en dat er andere kunstenaars onnodig zouden moeten wachten op een ruimte. Van beide is geen sprake. Wat Veerle daarna gedaan heeft is naarstig op zoek gegaan om deze ruimte in te vullen, en ik zal u zeggen dat is gelukt. Er mag nu een groep zijn troep in het atelier neerzetten. Het staat dus nu vol met bestektafels, stoelen en andere rommel, en dat begrijp ik dan als beeldend kunstenaar al helemaal niet meer, want: waar is het president beleid voor alle andere verenigingen in Rijswijk die misschien ook heel graag een tijdelijke opslagruimte willen hebben voor heel weinig? Mijn vraag is aan u: ik wil graag deze ruimte huren omdat ik een aantal hele grote projecten wil uitvoeren als kunstenaar en er meer ruimte voor nodig heb, onder andere een project voor het museum in Rijswijk. Waar...

De voorzitter: Mevrouw Van Bavel, wilt u afronden?

Mevrouw Van Bavel: Ja, ik ga afronden. Waar kan ik zijn om in overleg te gaan om dit mogelijk te maken? En dat is mijn vraag.

De voorzitter: Oké, u was uitgesproken? Dank u wel. Misschien is de kortste klap dat de wethouder even kort reageert?

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja voorzitter, dat zal ik zeker doen. Ik kan mij het gesprek met mevrouw Van Bavel inderdaad ook herinneren als een zeer prettig gesprek. Ik begrijp ook dat er iets niet helemaal goed is gegaan met de beantwoording. Ik zou dat wel buiten de ambtenaren en het noemen van namen willen houden in deze zaal. Maar goed, ik zal er verantwoordelijkheid voor nemen. Het lijkt mij de kortste klap als wij even opnieuw naar uw zaak gaan kijken, en dan zal ik kijken of daar een afdoende antwoord inmiddels op is, en anders spreken wij daar nog even verder over. Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw heeft een toezegging. Dat lijkt mij voor de raad ook adequaat en worden verder wel op de hoogte gehouden. Dank voor uw inzet en voor uw lange verblijf in deze zaal. Dan ga ik door met drie insprekers voor betaald parkeren in Pauwhof. We zijn een beetje krap in de tijd dus ik weet niet of één van u dat kan doen? Ja. Komt u maar.

De heer Massaar: Vijf minuten per spreker.

De voorzitter: Ja ik kijk even naar de beide andere heren. Is het goed dat één van u het woord dan doet namens u samen? Ja, begin maar.

De heer Vrolijk: Goedenavond. Zoals de gemeenteraad weet is er een enquête betaald parkeren gehouden in 2020 in de wijk Vrijenban. Eet smakelijk, trouwens. In deze enquête probeerde men draagvlak te vinden voor betaald parkeren in de hele wijk. Als de uitslag komt, dus ik hou het kort en bondig, we zijn al bij de uitslag, in de wijk is de wijk in vier gebieden verdeeld opeens, terwijl ze eigenlijk de enquête over de hele wijk aanvroegen. Alsnog is de uitslag positief, geen betaald parkeren. Nu ligt er voorstel voor betaald parkeren in de Pauwhof Pauwenstein. Dus men spreekt nogmaals voor een draagvlak in de wijk Vrijenban, maar van maatoplossingen voor uitzonderingsgevallen. De Pauwhof is inderdaad een uitzonderingsgeval. Elke bewoner – let op, hé – hier zo in de Pauwhof heeft een eigen parkeerplaats. In totaal zijn er 1,6 parkeerplaatsen per bewoner. Er zijn vier parkeerplaatsen, dus dat hebben de mensen zelf gedaan waar ze een tuin van hebben gemaakt, dus deze bewoners hebben geen eigen parkeerplaats meer, wat logisch is, en parkeren op de openbare weg. En dan komt mijnheer Veerman – aardige man voor de rest, hoor – van D66, die zegt dan letterlijk gewoon: een parkeervergunning voor bewoners kost maar – hij heeft schijnbaar knaken zat – 45 euro per persoon. O sorry, per jaar, per auto. Hij vergeet daarbij te vertellen dat je ook nog een bewonersvergunning nodig hebt. Tenminste ik krijg altijd veel visite, ik weet niet hoe het bij mijnheer Veerman zit, en die kost 100 euro per jaar voor maximaal 400 uur. Zijn je uurtjes op, dan betaal je 1,50 per uur, en dat komt neer op 7 uur en 70 uur per week, of 7,70 uur per week, dat iemand je mag bezoeken voor 25 cent per uur in een wijk waar genoeg parkeerruimte is. Raadsleiders zijn altijd wel problemen. Die zijn er in de wijk, hoor, maar die kan je niet oplossen met betaald parkeren. Ik dank u zeer.

De voorzitter: Oké. Zijn de twee andere heren het ermee eens? Die komen uit een andere wijk. Nou, kom maar gauw dan. Ik kondig vast aan dat we dit bespreekpunt dus als eerste gaan behandelen bij de bespreekpunten, dan weet wethouder Keus ook waar hij aan toe is. Dus bij agendapunt 9 komt u aan de beurt.

De heer Steijger: Maar we hebben lang moeten wachten ook, mijnheer Verkerk, dus het loopt wel een beetje uit. Maar geduld wordt beloond om hier te mogen staan. Goedenavond, mijn naam is René Steijger en ik ben woonachtig in het gebied waar het allemaal om draait, aan de Pauwhof 131, dus ik ben echt een 100 procent

bewoner van het gebied waar hier de regulering op relevant is. Ik woon op de hoek van de Pauwhof met de Pauwenstein. Locatiebepalend is dat het gebied wat richting de Vliet gaat en eindigt aan de Delftweg. Ik zit dus niet in het oog van de storm, dat zijn de mensen die direct naast het ROC wonen en dus ook het meeste beklag hebben ingediend, ook politiek gezien. Ik woon wel naast een seniorencomplex wat bezocht wordt door kinderen, zoons, dochters om hun ouders te bezoeken. En in het hoekje waar ik woon zijn er negen vrije parkeerplaatsen. Drie in de Pauwhof en zes in de Pauwenstein. De rol van het ROC blijft nog steeds onduidelijk. Wij hebben vorig jaar in diverse overlegconstructies op initiatief van de gemeente Rijswijk mogen deelnemen, en we eindigden in het laatste overleg dat er zware delegaties richting het ROC zouden treden, zowel vanuit de gemeente Rijswijk als vanuit de gemeente Delft om daar eens goed nog een keertje aan de boom te schudden voordat het onderwerp parkeerregulering in de Pauwhof überhaupt ter sprake zou komen. Daar is geen terugkoppeling op geweest, en rest ons in de hele Pauwhof en ook in de omliggende wijken nog eens een zeer groot vraagteken waarom daar geen terugkoppeling is gekomen, met als doel uiteraard dat het ROC eens een keer verantwoordelijkheid zou nemen in plaats van niet sociaal op te treden of misschien wel een meedogenloze indruk achter te laten bij de omwonenden. De uitslag van die gesprekken, ja, daar zouden we graag nog een keer wat over horen. De parkeerdruk en de overlast. Dat zijn wel twee verschillende dingen. Er is namelijk sprake van parkeerdruk, maar er is ook sprake van overlast. Harde muziek, asbakken legen op straat uit auto's gedeponereerd, uiteraard wat ander zwerfvuil. En als je de leerlingen die in het bezit zijn van een auto erop aanspreekt dan kan je ook nog een dreigende reactie krijgen. Niet te onderschatten en best wel een niet fijne sfeer dus. Ik wil hier ook benadrukken dat het waterbedeffect wel degelijk relevant is. Zowel aan de Delftweg, de Broekmolenweg en de Nachtegaallaan, waar de Vrijenban onder valt, zijn die zorgen terecht. Uiteraard, deze leerlingen gaan niet oplossen als sneeuw voor de zon met hun auto's. Ze zullen altijd wel een plek proberen te zoeken in de buurt en het liefst zo dicht mogelijk aan de voorzijde van het ROC. Mijn oplossing is de volgende: vraag aan het personeel van het ROC of ze achter de school gaan parkeren en laat de leerlingen aan de voorzijde parkeren op hun eigen terrein. Plek genoeg, probleem opgelost. Ik ga niet over het draagvlak in de enquêtes. U heeft de papieren kunnen inzien. Er is werkelijk sprake ook van een behoorlijke hoeveelheid bewoners die zich uitspreken tegen het parkeer reguleren. De brief van 29-03 van het college aan de raad laat ook nog wat onduidelijkheden zien. Daarin wordt gezegd dat parkeer reguleren wordt ingevoerd dan de omliggende straten zal worden gemonitord. Belangrijk woord, er zal worden gemonitord, maar er is geen sprake wat dat monitoren dan zal inhouden en als gevolg zal hebben? Zijn dat weer nieuwe palen in de grond? Komt er dan nog een extra regulering elders? Alleen het woord monitoren komt voor, maar het doel van het monitoren wordt niet beschreven. Vind ik toch een gemiste kans. Er is sprake in de begroting in dit stuk op parkeer reguleren van één parkeerautomaat. Ik kan u zeggen: dat is er één te weinig. U kunt er ook makkelijk eentje neerzetten als u daarvoor kiest aan het einde van de straat, maar u hoort mijn toonzetting al, ik ben niet helemaal voor. Parkeer reguleren, is een keuze, ook hoe je het uitvoert. Een parkeerautomaat, een vergunning toepassen, bezoekerspassen introduceren. Ik hoop dat als er toch voor gekozen wordt dat er dan behoorlijk wat inspraak zal plaatsvinden. Na invoering van parkeer reguleren en een slechte evaluatie is dit nooit meer terug te draaien. Ik ken geen enkele situatie in heel Nederland waar ik parkeerautomaten hebt zien weghalen behalve als een hele wijk wordt geherstructureerd. Ik dank u voor uw aandacht. Dank u.

De voorzitter: Goed. We gaan verder met de heer Pols.

De heer Massaar: Die is al geweest. Mijnheer Pols komt nu ...

De heer Pols: Dank u wel. Nou, een gedeelte van mijn betoog zal ik overslaan omdat mijn collegae een beetje het gras voor de voeten weggemaaid hebben. Ik zal halverwege beginnen, maar het sluit een beetje aan op de rest. De wijk Vrijenban is sinds 2017 participant in het project City Smart Living Lab Vrijenban. Dat is een initiatief tot toepassing van innovatieve technieken om overlast tegen te gaan en leefbaarheid te vergroten. In 2018 heeft Vidomes, beheerders van de flat aan de Pauwhof, besloten om het eigen parkeerterrein af te sluiten middels slagbomen en werd de toegang tot het Pauwhof afgesloten en de achteringang van het ROC tijdelijk opengesteld. Twee maanden later rapporteert Smart City Living dat in die periode de overlast op het Pauwhof aanzienlijk was verminderd. Het afgelopen decennium hebben zich talloze overleggen, besprekingen met belanghebbende, beschouwingen en draagvlakmetingen in en om het ROC Mondriaan plaatsgevonden. Meestal zonder resultaat. Achtereenvolgens de wethouder en burgemeesters zijn ter plekke geweest en constateerden noodzaak van ingrijpen. Een van de maatregelen was bijvoorbeeld dat het bestuur toegezegd heeft om de passage in het schoolreglement parkeren door leerlingen dient in de wijk rondom de school plaats te vinden, te schrappen. Toegangsm medewerkers verwijzen, en dat hebben we zelf ondervonden, studenten echter steevast door om in de wijk te parkeren. Het mag dan voor de bühne uit de gids zijn geschrapt, het beleid is niet veranderd. Om het werkelijke probleem maar direct te benoemen, er is in Vrijenban geen parkeerprobleem, maar een ROC Mondriaan probleem. Bij de bouw in 2011 is er door de gemeente Rijswijk een bouwvergunning afgegeven waarin 200 parkeerplekken zijn opgenomen voor docenten en studenten. Een jurist van de gemeente Rijswijk heeft op verzoek 15 maart 2021 de vergunning geanalyseerd en komt op 14 april tot de conclusie dat volgens de afgegeven vergunning beide doelgroepen op eigen terrein dienen te parkeren. Om onduidelijke redenen heeft de gemeente Rijswijk hierop nooit gehandhaafd. Wij als bewoners hebben diverse malen een rondgang gemaakt over het terrein van de Mondriaan en daarbij is geconstateerd dat op een normale college dag gemiddeld 50 parkeerplekken leegstaan. Aan de achterkant van het Mondriaan aan de Delfslaan langs de Vliet zijn 40 vrije parkeerplaatsen welke nooit worden benut. Hier is ook een groot toegangshek dat direct toegang geeft tot de parkeerplaatsen van het ROC. In overleg met de gemeente Delft heeft ROC Mondriaan een offerte aangevraagd voor de kosten van een eventuele noodzakelijke infrastructurele aanpassing aan de achteringang. Deze oplossing kent vele voordelen. Het doorgaande ochtendverkeer op de Vrijenbanselaan ondervindt veel last van het naar Pauwhof rechts afslaande Mondriaanverkeer. Hierbij wordt ook het fietspad gekruist. De veiligheid neemt zienderogen toe op het Pauwhof, omdat er geen ongewenste verkeersbewegingen meer plaatsvinden. De verkeersaanvoer voor de achterzijde van het ROC loopt geheel door het industriegebied, dus geen gevaar voor omwonenden, en de achterzijde biedt 40 structureel vrije parkeerplaatsen buiten het hek. Dus de parkeerders, lees overlastgevers, komen niet meer op het Pauwhof. De overlast in het Pauwhof is schrikbarend. De gemeente Rijswijk erkent de problemen maar heeft verscheidende jaren niet doeltreffend opgetreden. Het ROC Mondriaan heeft letterlijk gezegd: onze verantwoordelijkheid stopt bij het hek. De arrogante houding van het ROC is al vele jaren een doorn in het oog. Het gebruik aan maatschappelijke betrokkenheid en de bereidwilligheid tot het komen van een structurele oplossing is nihil. Diverse gesprekken met wethouders en burgemeesters ten spijt. Door deze houding van het ROC en het lakse optreden van de gemeente Rijswijk ziet men nu blijkbaar geen andere mogelijkheid dan de rekening bij de bewoners van Pauwhof neer te leggen waarin tevens op duidelijke wijze voorgesorteerd wordt om als gevolg van het verwachte waterbedeffect op termijn parkeerregulering te kunnen doorvoeren in de andere deelgebieden. Ik heb dan ook enkele vragen welke ik graag beantwoord zou zien. Waarom handhaaft de gemeente niet de navolging van de afgegeven bouwvergunning? Wat maakt dat noch wethouders noch burgemeesters een voet tussen de deur krijgen bij het ROC? Waarom is er geen serieus onderzoek naar de opening van de achteringang aan de Haagweg, en wat

wordt er gedaan met de suggesties, uitkomsten uit het Smart City Living Lab Vrijenban? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Pols, dank u wel. We gaan dit zo meenemen bij de bespreking van het agendapunt. Die staat nu als laatste op 16, die wil ik naar 9 tillen. Bent u het daarmee eens? Dus dan gaan we dat als eerste zo meteen mee beginnen. Goed, dan sluit ik hiermee de inspraak af.

3.a Lijst van ingekomen stukken Forum Stad: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3a, lijst van ingekomen stukken van Forum Stad. Ik heb hiervoor mij staan de iBabs aantekeningen, en dan ziet u dat er vier voorstellen zijn om dingen later weer te behandelen. Als u het daarmee eens bent dan kunnen we aldus besluiten. Ja, dus geen abracadabra. Gewoon een voorstel om zaken te bespreken. Dan hebben we dat aldus besloten.

3.b Lijst van ingekomen stukken Forum Samenleving: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we naar de lijst van agendapunt 3b, dat is Forum Samenleving. Hetzelfde verhaal, Rijswijks Belang en D66, en Wij. Rijswijk. Drie verzoeken om zaken verder terug te laten komen. Bent u het daarmee eens? Mooi, dan hebben we hiermee de lijst van ingekomen stukken afgehandeld. Het zijn heel wat bladzijdes.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: En dan gaan we nu naar de vaststelling van de agenda. Daar had ik ook nog een opmerking bij. Twee voorstellen kunnen van de agenda af. Dat is nummertje 10, toelichting college bij agendapuntvaststelling om agendapunt 10, dat is de Huisvestingsverordening, die stellen wij uit. Ik hoop dat u het daarmee eens bent? En agendapunt 14 gaat over beslissing op bezwaar tegen het besluit van een wijziging op verordening, heffen en invordering afvalstoffenheffing. Dat besluit is achterhaald omdat bezwaarmaker zijn bezwaar heeft ingetrokken, dus het raadsbesluit is niet nodig. Dus die gaan eraf. En daar wil niemand iets over vragen.

De heer Oelen: Nou, ik wilde iets vragen over die Huisvestingsverordening, maar u ging een klein beetje snel.

De voorzitter: Ja, mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Kan het college ook aangeven, want kennelijk is het een ingewikkelde materie, en wordt er gedacht over een presentatievorm wanneer deze dan wordt ingepland? Want het is een onderwerp wat al best wel lang op de agenda van de raad staan, dus enige voortgang zou wel gewenst zijn.

De voorzitter: Ik denk dat de wethouder van dienst daar iets over kan zeggen. Mevrouw Besteman.

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja dank, voorzitter. Zeker. Ik wil dat graag even toelichten aan de raad. Het is inderdaad een complexe materie, maar dat is niet per se de reden waarom we dat nu willen uitstellen. Ik heb wel in het najaar in een Forum aan uw raad toegelicht, voorzitter, dat er meerdere instrumenten zijn om verkamering en splitsing tegen te gaan. Die willen wij zoveel mogelijk allemaal inzetten. Dat is in lijn wat we besproken hebben in de raad. We zijn het met één van de instrumenten op een dusdanig ver punt ook dat we

die meteen met uw raad willen bespreken zodat we meerdere instrumenten in een keer en in samenhang met de raad kunnen bespreken, voorzitter.

De voorzitter: Goed. Dit is het antwoord. Ik hoop dat u daarmee kunt leven. Daarbij is het hiermee afgevoerd. Nee, mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk: Toch nog even dan een vraag wat de planning is om die instrumenten, als ze allemaal gebundeld zijn, in werking te laten treden, want dat is denk ik waar de VVD ook op doelt. Daar wachten wij ook op.

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja voorzitter, dat was de vraag van de heer Oelen inderdaad die ik niet beantwoord heb. De aanvraag voor een avond ligt bij de griffie, dus ik verwacht dat het volgende maand zou kunnen, maar dat hangt uiteraard af van het presidium, want die gaat natuurlijk over het de agenda van de raad. Wat mij betreft kan dat zo spoedig mogelijk, mijnheer Van Enk.

De voorzitter: Oké, we doen ons best. Is hiermee dan de agenda vastgesteld? Aldus besloten.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Mededelingen college, die zijn er niet. Dank u wel.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen. Is daar iets op? Ik heb hier geen mededelingen staan. College, klopt dat? Ja, het college heeft op dit moment geen mededelingen. We houden wel vinger aan de pols, dus dit agendapunt hebben we ook afgehandeld.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Overzicht toezeggingen en moties. Ik zal er kennis van nemen, tenzij er hoge nood is. Ja, ik zie bij D66 mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag voor de motie voorstel tot afdoening. Daar staat geen waarom die worden afgedaan, dus ik zou graag die waarom willen toegevoegd zien in de stukken om dan definitief te kunnen afdoen.

De voorzitter: Kan er een wethouder antwoorden?

Mevrouw Van der Weij: Bij meerdere. In het hele stuk van motie voorstel tot afdoening staat een kolom waarom helemaal niet daarin.

De voorzitter: Ja, we zijn er mee bezig met de streep om eens grondig uit te zoeken hoe het allemaal zit.

Mevrouw Van der Weij: Oké, dus het komt eraan?

De voorzitter: Mijnheer Loof, ja, ik zie u ook zitten nu.

De heer Loof: Dat is fijn, voorzitter. Voorzitter, ik wilde graag weten hoe het zat met de uitvoering van de aangenomen motie Open Stadhuis, aangenomen 9 november 2021?

De voorzitter: Mevrouw Besteman, weet u dat? Ik heb het niet paraat.

Mevrouw Besteman-de Vries: Nou, voorzitter ik ook niet. Ik zal de lijst er even bij pakken als u mij toestaat.

De voorzitter: U wordt hierover bericht. Dan zag ik mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, ik dacht dat dit voorstel voor afdoening dat dat van de griffie was namelijk.

De voorzitter: De griffier zeg nee.

De heer Van Enk: Want dat lijkt mij de juiste wijze. Ja de griffie inventariseert, die schrijft op wat er aan de raad is toegezegd en houdt ook in de gaten wanneer toezeggingen zijn ingewilligd. Dus ik wilde net de griffie een compliment gaan geven dat ze dat helemaal hadden bijgewerkt in de vakantie en dat we het op deze manier kunnen afdoen, maar dat is dus het college zelf wat bepaalt of ze vinden dat de toezegging is nagekomen?

De voorzitter: We gaan een grijs gebied in. Nee, mijnheer Van Enk, ik begrijp uw ongemak. Nee, ik begrijp echt het ongemak wel. We gaan er nog eens een keer goed naar kijken. Vind ik een reëel punt, want je moet ook gewoon de werkzaamheden van de oude raad eens een keertje afronden. Dat moet snel. Kunt u mij aan houden. Goed. Zijn er verder nog opmerkingen? Zijn er niet. Dan is agendapunt 7 afgehandeld.

8. Vaststellen forumverslagen

De voorzitter: Dan gaan we naar 8, vaststellen forumverslagen. Is dat akkoord van beide fora? Is dat goed? Nou, heeft de griffie het goed gedaan. Dank.

9. IB 22 035 Betaald parkeren Pauwhof

De voorzitter: Dan gaan we nu dan naar de bespreekagenda en dan beginnen we met de Pauwhof. Oh, sorry wie?

De heer Massaar: De heer Braam en Oelen.

De voorzitter: Oh, we hebben al namen, mijnheer Braam en Oelen.

De heer Massaar: En Veerman.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Braam, begin maar.

De heer Weterings: Voorzitter, punt van orde? Ik heb volgens mij het onder het blad agenderen, maar ik wil best wel mensen voor laten gaan. Volgens mij degene die het agendeert zou als eerste spreken mogen,

normaal gesproken. Maar als mijnheer Braam of mijnheer Oelen of mijnheer Veerman het woord wil vind ik het ook prima. Het zijn niet mijn regels. Ik heb ze niet opgesteld.

De voorzitter: Nee, ik hecht wel aan goede gewoontes, dus mijnheer Weterings begint. Griffier is dat goed?

De heer Massaar: Ja, je kan ook eerst doen.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Volgens Reglement van Orde gaan wij van start. Voorzitter, op 8 februari is er een bespreekstuk geweest van een motie van D66, Gemeentebelangen Rijswijk en Partij van de Arbeid omtrent de problemen bij het Pauw Hof. Laat ik vooropstellen dat ik wat daar gebeurt ook zeer betreurt. Overlast van jongeren, lachgas, wiet, herrie, overlast KFC 'en, vervuiling. Maar ja, om dan als redmiddel, als noodweer het betaald parkeren in te voeren zagen wij niet zitten. Uiteindelijk is op 08-02 een motie ingediend door inderdaad D66, Gemeentebelangen en Partij van de Arbeid met de strekking, het gaat vooral om de strekking van de motie: voor de eerstvolgende reguliere raadsvergadering een raadsvoorstel voor te bereiden. Ik denk: nou oké, dan hebben wij nog even de tijd om er goed over na te denken, goed onderzoek te verrichten, en dan kunnen wij de eerstvolgende raadsvergadering dus een raadsvoorstel tegemoet zien. En tot onze grootste verbazing eigenlijk werden we overvallen op 29-03 met een RIB-brief dat er naar aanleiding van de motie een parkeerregime zou worden ingevoerd op 15 september. Ja, daarin missen wij dus een aantal grote stappen, voorzitter, want zoals ik al zei we hechten heel erg aan de waarden van moties en we hebben echt gemeend dat dus een aantal partijen op het verkeerde been zijn gezet om misschien mee te stemmen met deze motie. Bij een stand van 16 – 14, een krappe meerderheid heeft voor deze motie gestemd, maar waar het om ging was dat er een voorstel zou komen. Dus wij gaan er echt vanuit dat er nog een voorstel komt bij de eerstvolgende raadsvergadering. Want voorzitter in de tussentijd tussen 08-02 en 29-03 en ook daarna is Rijswijks Belang inderdaad ook gewoon de Pauw Hof ingegaan en daar heel veel informatie ingewonnen ook bij omwonenden. En er schijnt inderdaad een juridische correspondentie te zijn geweest, want volgens de vergunning dienen beide doelgroepen op eigen terrein te parkeren. Rijswijks Belang heeft op 08-04-2022 ambtelijke bijstand gevraagd: mag ik die vergunning zien, mag ik kijken wat is afgesproken in dat contract over die parkeervergunningen, of over die vergunning die is afgegeven? Tot op heden van vandaag daar geen bericht op gekregen, dus inmiddels is het de 19^e, er zitten ruim elf dagen tussen. De griffie belde: Marc, heb je antwoord gekregen? Ik zeg nee, nog niet. Nou, we gaan er gelijk voor je erachteraan. Gelukkig hebben we een ambtenaar gesproken vandaag, en zegt: klopt Marc, sorry, druk geweest, Pasen, Pinksteren. Nou goed, gelukkig geen corona. Heel fijn om te horen, een rot woord. Maar de vergunning is nog steeds niet boven water. Hij kon wel beamen dat inderdaad in de vergunning stond dat beide doelgroepen dienen te parkeren op het parkeerterrein. Alleen dienen is het mag, het kan, het moet, dus de context van de vergunning is nog niet duidelijk, maar ik heb het opgevraagd. En dan voorzitter, naar alle perikelen van thuiswerken, thuischermen heeft Rijswijks Belang op 8 april 2022 om half elf 's morgens een ronde door de wijk gelopen, en het was daar gelukkig een volledige collegedag. En wij zijn via het schoolterrein op het schoolterrein geweest, naast het schoolterrein, achter het schoolterrein. En ik heb de meeste woordvoerders heb ik de foto's al gestuurd, dat dit is op het schoolterrein wat gewoon echt leeg staat. De foto's spreken voor zich. Dat daar gewoon ruimte is om geparkeerd te worden. En als allerergste is naast de school op de school idem dito, alleen maar lege parkeerplaatsen. En dan vraag ik me af waarom kunnen we niet regelen dat die leerlingen achter de school gaan parkeren of op het terrein? Het staat daar leeg. Nu gaan we dus in Pauw Hof waar bewoners wonen opzadelen met een parkeertarief van 1,50 per uur, mantelzorgers, opa's, oma's die komen oppassen die gaan gewoon betalen om te parkeren terwijl er parkeerplaats is. Het staat vrij daar. We zijn gaan

informerend bij de school als een leerling hier op school komt met de auto waar kan hij parkeren? Er is letterlijk gezegd: ons protocol is zet het in de wijk. Waarom? Als wij het protocol kunnen veranderen in plaats van zet het in de wijk, zet het achter de school, zet het naast de school, zet het op de school, dan hoeven we niet dat parkeertarief, dat parkeerregime in te voeren. En eenmaal ingevoerd, dan lossen we er niks meer mee op. Dus ik wil echt dringend vragen aan het college om deze IB-brief nog even terug te trekken, en lukt dat niet dan zal Rijswijks Belang toch met een motie komen om eerst nog met de school te gaan praten, ook de foto's te laten zien, te erkennen dat er geen parkeerproblemen zijn rondom de school voordat wij de Pauwshof gaan opzadelen met een verkeerregime. En nogmaals overlast moet worden aangepakt, denk aan handhaving, denk aan ... De school heeft zelfs ook nog geloof ik extra mensen lopen die in opleiding zijn voor bewaker. Hartstikke goed allemaal, maar de wijk verdient het niet om opgezadeld te worden met 1,50 per uur. Dat voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, u was uitgesproken?

De heer Weterings: Voor mijn eerste termijn, voorzitter. Dank u wel, ja.

De voorzitter: Ja, zijn er nog anderen die het woord willen voeren? Mijnheer Van Dam zie ik. Anderen niet? Mijnheer Van Dam.

De heer Massaar: En de heer Veerman, Braam.

De voorzitter: De heer Veerman en Braam. Die drie nog? De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, hartelijk dank voor het woord. Ja, in Rijswijk hebben we gekozen voor een parkeersysteem waarin we kiezen waar het nodig is om betaald parkeren in te voeren. En er zijn heel veel discussies geweest om dat parkeersysteem, en ik refereer aan het parkeersysteem van Te Werve, maar ook waar mijn collega Marc Weterings net al refereerde aan hoe deze situatie is ontstaan. Oud Rijswijk heeft meegepraat over zijn eigen parkeersysteem, en hier gaat eigenlijk continu een discussie over hoe we dat hier in Rijswijk inrichten. En daarom is eigenlijk ook onze verbazing geschetst met het stuk dat we hier op de agenda zien staan waarin er in het stuk zelf erkend wordt dat er geen draagvlak is voor het parkeersysteem dat er nu wordt voorgesteld en dat we het toch gaan invoeren. Dan denk ik hoe gaat dat in zijn werk, want hoe rollen de balletjes hier? En dan sluit ik eigenlijk aan bij het verhaal wat hier net is verteld over dat er een motie ligt die twee dingen aangeeft, en ik hoef het hele verhaal niet te vertellen, maar in ieder geval dat er een raadsvoorstel komt voor dit plan en dat er onderzoek wordt gedaan. En beide zie ik nu niet terug in de raad. Nou ja, en er wordt zelfs een stap erger gemaakt. We gaan nu zeggen: nee we gaan het toch doen, en daar gebruiken we onze collegebevoegdheid voor. En dan denk ik als er één een punt is dat zo leeft onder de bevolking – ik denk dat de insprekers daar voldoende bewijs voor hebben geleverd – waarom wordt dan de keuze gemaakt om nu zonder het via de raad te spelen zomaar in te gaan voeren? Dus daar wil ik graag antwoord op. En een tweede vraag is, in de motie wordt ook gesteld er moet een monitor komen in het gebied van hoe het daadwerkelijk zit met het parkeren. Die heb ik ook nog niet gezien, dus ik vraag me af waar het onderzoek is. En ik ben heel benieuwd naar de beantwoording hiervan.

De voorzitter: Goed. Ik ga naar mijnheer Braam, daarna mijnheer Oelen. Is dat goed? Ja.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst in ieder geval bedankt voor de informatiebrief. Daar hebben wij als Beter voor Rijswijk kennis van genomen. We zijn ook erg blij met in ieder geval de inbreng van een aantal bewoners van avond, want dat gaf toch wat nieuw licht ook op deze zaak, en het gaat nadrukkelijk om twee dingen. Een is in ieder geval een andere routing waardoor mogelijk in ieder geval het ROC, die zou daar zeker bij kunnen en moeten helpen zelfs, de problematiek voor een groot gedeelte kan oplossen door de plekken die nu niet gevonden worden dan wel te vinden. Dus dat is in ieder geval punt één. En punt twee is, we hebben tijdens de behandeling van deze motie ook heel nadrukkelijk aan het college gevraagd: ga communiceren met dat gebied om te zoeken naar de best mogelijke oplossing. En wat ik nu hier krijg is een Raadsinformatiebrief waar eigenlijk wordt gezegd: nou, raad, heel leuk dat u dat wil, maar wij passeren u gewoon. Dus we gaan gewoon hup stappen zetten. Direct in ieder geval richting de bewoners aangeven dat we gewoon keihard gaan invoeren, maar geven u niet de kans om nog eerst met de informatievoorziening te komen. U mag eigenlijk alleen maar – want dat staat dan niet met zoveel woorden – nog bezwaar aantekenen op het moment als het ingevoerd wordt. En daar ben ik toch best wel wat van geschrokken, want ook in verkiezingstijd hebben we hier al discussies over gehad met behoorlijk wat bewoners en die gaven ook al aan: ja, het gaat eigenlijk maar om een paar uurtjes waar we tegen wat muren, tussen aanhalingstekens, oplopen. En het valt op zich nog wel mee. Kijk, die lege straten in ieder geval, ik herken ze van de vrije dagen val, dan is er wat minder les op het ROC. En ik wou zeggen de Partij van de Arbeid kan daar ook over meepraten want die hebben één van de onderwijzers daar ook actief zitten, maar op de andere dagen is het wel degelijk druk van maandag tot en met donderdag. Dus dat is wel een dingetje in ieder geval wat aandacht geeft. Maar ja, als er een oplossing komt om dat zeg maar invoering van dat parkeerregime te voorkomen dan denk ik dat dat belangrijk is dat het in ieder geval mee wordt genomen in het onderzoek, en nog even te wachten met het invoeren van het regime.

De voorzitter: Mijnheer Oelen en dan mijnheer Veerman.

De heer Oelen: Dank u wel, voorzitter. Ja, VVD Rijswijk was tegen deze motie en we zijn dus eigenlijk geen voorstander van het invoeren van een parkeerregime op het moment dat onvoldoende duidelijk is welk probleem daar precies mee wordt opgelost of überhaupt een probleem is. Het feit dat die motie opriep tot het doen van een raadsvoorstel en dat er nu een RIB ligt waarin wordt gezegd: we maken gebruik van onze college verantwoordelijkheid. Ja, dat was voor ons ook wel wat grote stappen snel thuis. Dus ik zou graag van de wethouder willen weten waarom hij dit op deze manier zo heeft gedaan in plaats van te komen met een raadsvoorstel? En ik zou ook graag willen weten, net zoals de voorgaande sprekers, of dit wat hiermee wordt beoogd, of dit nu wel echt de oplossing is van het probleem, of dat dit het schieten is met een kanon op een mug eigenlijk? Dus, dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Veerman?

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ja, we zien eigenlijk een motie ooit die we met elkaar ingediend hebben. Ik ben blij dat ik de insprekers ook gehoord heb. Er waren toen ook insprekers, en ja, dat traject loopt natuurlijk al een aantal jaren. Diverse colleges wat daarover spreekt hebben natuurlijk ook geprobeerd om met diverse mensen in contact te treden van het Mondriaancollege om te kijken hoe ze die parkeerplaatsen ook bezet kunnen krijgen door leerlingen. Ja, dat is niet gelukt, helaas zeg ik. Dit hoeft niet te betekenen dat we die optie helemaal opgeven, want daar ben ik geen voorstander van. Zeker als ik kijk naar dat waterbedeffect waar sommige bewoners bang voor zijn denk ik juist dat we die parkeerplaatsen in de

toekomst alleen maar nodig zullen hebben ook in de onderhandelingen met het Mondriaan en een mooi middel zou kunnen zijn om juist die parkeerplaatsen ook extra te gaan benutten bij de Vliet en ook op de ruimte zelf, want ik weet ook dat die ruimte gewoon niet gebruikt wordt op dit moment. Dat is natuurlijk doodzonde. En dat je daar een klein gebiedje van een hele wijk mee opzadelt is natuurlijk wel een heel groot probleem geweest de afgelopen periode. Daarvoor hebben wij gemeend om deze motie ook in te moeten dienen ooit om tegemoet te komen aan de bewoners die daar wonen en daar overlast van ondervinden. Ik denk ook dat, als je het over kort parkeren hebt en over naar de Vliet lopen, dat dit één van de oplossingen moet blijven, want ik denk als je zegt ja, je mag bij de Vliet parkeren gaan ze alsnog daar natuurlijk staan als we dit niet invoeren. Want dan zeggen ze nou, dit is dichterbij dus we gaan alsnog niet bij de Vliet staan. Maar dat is een ander probleem waar we misschien naar moeten kijken. Vanuit dit onderdeel van de hele wijk, van dit gebiedje, was in ieder geval wel overeenstemming op gegeven moment. Er was geen overeenstemming en draagvlak in ieder geval voor dat er de hele dag betaald parkeert zou worden ingevoerd. Het was het idee eigenlijk waar mensen aan dachten, in de tekst die wij gaven, dat ze heel de dag zouden moeten gaan betalen en geen parkeervergunning. Dus daar zal ook wel bij heel veel inwoners was daar even onduidelijkheid over of ze nu ook per dag zouden moesten betalen of zouden ze met een parkeervergunning kunnen voldoen om daar in hun eigen wijk nog te kunnen parkeren.

De heer ...: '...' (Buiten microfoon).

De voorzitter: Mag ik stilte vragen op de publieke tribune? Vervolg uw betoog, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Nee, ik vind het ...

De voorzitter: Nee, ik vraag nu echt om stilte anders dan moet ik u eruit zetten, dat wil je niet.

De heer Veerman: Ik ga uw vraag beantwoorden, want ik vond het interessant, want ik was niet op de hoogte van wat u zei. Ik ben het met u eens dat heel veel mensen daar een eigen parkeerplaats hebben en die hoeven dus dan eigenlijk wat u aangeeft niet te betalen voor hun parkeerplaats omdat ze eigen erf parkeren. Nou dat ben ik met u eens, dat is een onderscheid wat je maakt in de wijk, en dan moet je zeker naar kijken. Ik vind het vervelend. Zij zullen voor een tweede auto of derde auto ook gewoon moeten betalen, dus dat probleem is niet opgelost daarmee denk ik. Maar dat daarnaar gekeken moet worden is zeker. Ik denk zeker dat we die tweetrapsraket zoals hier voorliggen, één toch het parkeerbeleid zoals het er nu voorligt handhaven en kijken naar verdere oplossingen, en dan ga ik ook de bewoners die dat aanvoeren kunnen we dat waterbedeffect in ieder geval voor de wijk aan de overkant voorkomen. Ik denk dat dat ook één van de gezette opties moet zijn die we extra nog meenemen in dit hele verhaal. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Zijn er nog andere die het woord willen voelen. Ja, mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja dank u wel, voorzitter. Veel woorden zijn al gezegd, en terecht ook. Ja, eigenlijk met betaald parkeren, het is maar een piepklein onderdeel. Wat de VVD terecht zegt: je schiet met een mug schiet je geen olifant. Kijk, weet je. Althans mijn fractie die het ook tegen deze motie gestemd, waarom? Omdat ik in mijn stemverklaring heb aangegeven onderzoek: het probleem breed. Want ik hoor hier ook dat er verboden middelen worden gebruikt, drugs, lachgas. Ik vraag me af of dat afkomstig is van de studenten die uit het ROC komen? Dus onderzoek het. De veiligheid, de leefbaarheid is hier in het geding en betaald parkeren lost dat niet op. En ik heb ook de wethouder destijds gevraagd: doe deze onderzoeken, kijk, ga eens samen met de

school in gesprek en kijk gezamenlijk met de inwoners hoe wij dit probleem kunnen oplossen. Wellicht dat er andere doelgroepen daar ook verschuilen. Dan zijn de handhavers en de politie aan zet en niet betaald parkeren. Dat is tot zover mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dan sluit ik hiermee het rondje raad af. Gaan we naar het college, wethouder Keus.

De heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik kan me die vergadering ook nog wel levendig herinneren, ook al was het met de vorige raad en de argumenten die toen zijn uitgewisseld. En eigenlijk de insprekers zeggen in dat opzicht helemaal niets verkeerd. Problemen spelen al langer en we hebben als gemeente zowel gesprekken gehad met het ROC en ook hebben we onderzocht inderdaad of er draagvlak zou zijn voor betaald parkeren in de wijk. En de onderzoeken zitten er nu niet bij, maar die kan ik natuurlijk gemakkelijk ook weer delen, maar daaruit bleek inderdaad dat voor de wijken geen draagvlak was. En ik heb toen in die bewuste vergadering ook aangegeven dat wij als college eigenlijk alleen maar kunnen handelen naar de kaders die door de raad zijn gegeven. In dit geval was dat de kadernota parkeren, en die hanteert een bepaalde systematiek aan voor wanneer er inderdaad betaald parkeren ingevoerd kan worden. En dat is voor een groot deel afhankelijk ook voor het aanwezige draagvlak, of er draagvlak wat er niet is. Ik heb wel aangegeven dat de parkeernota ook ruimte biedt voor maatwerkoplossingen. Als er inderdaad een geval is waarin er wellicht geen draagvlak is, maar waarin wel te rechtvaardigen is om een regime in te stellen. Ja, ik heb wel expliciet erbij gezet: dat laat ik wel ook aan uw raad, dat oordeel. Daar gaan wij als college nu geen standpunt over innemen. Wij hebben ons huiswerk in dat opzicht gedaan. Wij hebben gesprekken gevoerd, de onderzoeken hebben wij uitgevoerd. Voor de gehele wijk is er geen aanleiding om betaald parkeren in te voeren. Er is ook geen draagvlak voor. Als we gaan inzoomen dan erkennen we dat er op zekere momenten wel degelijk een parkeerdruk is, maar dat er in de nabije omgeving voor die mensen wel een alternatief parkeerplek gevonden zou kunnen worden, maar u moet ook andere zaken daarbij ook in ogenschouw nemen. En een van die zaken waar we het toen ook over hebben gehad is over het verblijfsklimaat. Een parkeerbeleid moet ook bijdragen aan een beter verblijfsklimaat. En die afweging, en dat is niet om weg te lopen voor verantwoordelijkheid, maar dat is echt een politieke afweging geweest. U heeft ooit, althans uw raad, heeft ooit deze kadernota vastgesteld en alle uitgangspunten die daarbij horen, en als u daarvan wilt afwijken dan wil ik daar graag dan ook een signaal vanuit de raad voor krijgen, dan kunnen wij daarmee aan de slag. En dat is eigenlijk hier ook het antwoord. Feitelijk ligt er nu gewoon een motie, die is aangenomen door de raad in meerderheid. Het is overigens interessant om te zien dat de tegenstanders van de motie destijds nu de grote hoeders zijn van de uitvoering, maar dat terzijde. Maar feit is dat dát de motie is en dat dat het kader is waarbinnen het college nu uitvoering geeft. Dan kunt u een discussie hebben over of er inderdaad een raadsvoorstel had moeten liggen, maar als ik het debat wat wij toen hebben gevoerd probeer te herinneren, was de strekking heel duidelijk, namelijk: college ga daarmee aan de slag en voer het in. En dat er een raadsbesluit moest komen dat zou alleen maar bijdragen aan een bekrachtiging van die wens om daar betaald parkeren in te voeren. Dus in de geest van die oproep met die motie is het college aan de slag gegaan en heeft de informatiebrief zoals het nu is opgesteld aan uw raad doen toekomen. Dat is even de context. Er wordt ook meerdere malen ... En ik vind het hier niet eigenlijk het moment mee om het daar echt per se over te hebben, maar de acties die we naar het ROC ... Kijk, de Weterings had het over de vergunning die ooit is afgegeven. Het klopt, en dat is ook bevestigd ambtelijk aan de heer Weterings via u, voorzitter, dat die vergunning inderdaad is afgegeven destijds, ook dat het parkeren opgelost zou worden op het terrein van het ROC zelf. Nu is de situatie zo dat in de gesprekken met het ROC duidelijk is geworden dat zij in dat opzicht een wijziging ook in hun beleid hebben doorgevoerd. Dat zij niet het autobezit kunnen en ook willen faciliteren. Er zijn ook voorzieningen qua

openbaar vervoer waardoor het ROC ook gewoon goed bereikbaar is. De parkeervoorziening op het terrein zelf is voorzien voor docenten en voor zogenaamde BBL-studenten. En zij voorzien dat als dat ook voor leerlingen dat dat een aanzuigende werking ook zou hebben, en dat dat te veel druk ook zou opleveren. En dat is ook niet hetgeen wat zij willen faciliteren. Ja, daar kan je van alles en nog wat van vinden. Feit is dat wij juridisch als gemeente wij niet kunnen afdwingen dat de studenten die komen met de auto dat die ook daar op het terrein gaan parkeren. Het is overigens lastig om daarop te differentiëren binnen de wijk om te checken of een auto behoort tot een van de studenten of van iemand anders. Wat overigens ook niet uitgesloten kan worden dat namelijk ook mensen komen parkeren daar die daar de tram pakken om naar de binnenstad te gaan, dus dat maakt het ook nog een keer extra moeilijk. En dat maakt dat wij nu dus tot uitvoering gegaan van de motie die is aangenomen in februari. Lossen wij daar alle problemen mee op? Het is een groter maatschappelijk probleem waar we daar te maken hebben. Het ROC pakt zijn verantwoordelijkheid door inderdaad met beveiligers daar ook te lopen, ook onze handhavers maken daar hun ronde en bekeuren ook op het moment dat er auto's verkeerd staan geparkeerd of hinderlijk en zullen daar ook op acteren, en zullen dat ook blijven doen. Ook de wijkagent is daar scherp op met wel de kanttekening daarbij dat de politie ook gewoon te kampen heeft met capaciteitsproblemen, dat wij daar niet altijd aanwezig kunnen zijn. Ja, voorzitter, dus dit gaat niet het grote probleem wat ervaren wordt per se oplossen, maar het draagt hopelijk wel bij aan het verbeteren van het leefklimaat. En daarop zullen we ook moeten blijven monitoren ook op effecten als waterbedeffect en wat wij daar ... Monitoren, dit is niet om het monitoren zelf, maar dat is om tijdig bij te kunnen sturen als inderdaad dergelijke waterbedeffecten zich voor gaan doen, en of dat noodzakelijk maakt om het regime uit te breiden om daar in ieder geval in gesprek mee te gaan met de wijk om te kijken of er rechtvaardiging is om het gebied uit te breiden, wat daar dan de effecten van zouden zijn. Voorzitter, dat is voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan gaan we naar het tweede termijn. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dus als ik als eigenaar een vergunning aanvraag voor een dakkapel, uiteindelijk bouw ik er vijf studio's bij, ik gooi er een serre bij een uitbouw bij en zeg ik ja, ik heb het beleid veranderd, krijg ik dan problemen met de gemeente of niet? Ik denk het wel. In de vergunning staat aangegeven dat beide doelgroepen horen te opereren op eigen terrein. Het ROC verandert haar eigen beleid, en dan komen ze de vergunning niet na. Er ligt gewoon een rechtsgeldige vergunning die niet wordt nageleefd. Daar moet op worden gehandhaafd. Dat is één, maar daar kom ik nog een keertje op terug. Twee is, u geeft aan: ja, in de motie moet eigenlijk toch een raadsvoorstel, maar ja, we hebben er maar beleid van gemaakt. Ik vind het niet oké, en u heeft echt een partij verkeerde been gezet. Er zou een raadsvoorstel gewoon moeten komen dat we hierover konden oordelen. Tenminste collega's die ik heb gesproken hebben gezegd: Marc, luister eens er komt nog een raadsvoorstel naar de raad toe, dus we hebben gewoon nog alle tijd om hierover nog een keer over te praten. En die gelegenheid krijgen wij nu niet, dus vind ik ook niet oké. En ik zou toch heel graag het college willen oproepen om toch met de wetenschap van nu, ook met de vergunning die er ligt, de parkeerplaatsen die er zijn, in contact te treden met misschien ook het nieuwe college wat er gaat komen – nieuw bestuur, nieuw college, nieuwe kansen – om tot mekaar te komen. Want ik begreep ook uit de gesprekken die ik heb gehoord er ligt meer ruis op de lijn. Er is wat ooit een keer voorgevallen tussen de school en de gemeente, of er is iets gebeurd waardoor de neuzen niet dezelfde kant op staan. En ik zou heel graag die ruis van de lijn willen afhalen om toch in gesprek te gaan met de school en er alles aan te doen om het parkeerregime uit te stellen om te kijken of we de plaatsen die nu niet bezet zijn op te vullen met het parkeerprobleem, en in ieder geval te gaan onderzoeken om hoeveel mensen gaat het eigenlijk? Hoeveel

mensen parkeren eigenlijk in de wijk? Ga onderzoek verrichten, en ga kijken of we er met de school eruit kunnen komen. Dat is de laatste strohalm. Als alles niks meer werkt en juridisch alles is dichtgetimmerd en het kan echt niet, alles is goed onderzocht dan kan je kijken nog naar een flinke handhaving op de overlast en dan pas kan je kijken: joh, niks werkt meer, onze boa's kunnen het niet aan, er is geen politiecapaciteit, we hebben er echt alles aan gedaan, de gesprekken zijn tot niks uitgelopen, ja, dan kan je eens een keer gaan nadenken een parkeerregime in te voeren. Maar op dit moment wankelt het aan alle kanten, dus ik wil echt een oproep doen om nog een keer te gaan praten ...

De heer Van Enk: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, kunt u afronden? Ik geloof dat mijnheer Van Enk wil interrumpen of ...

De heer Van Enk: Ja, ik begrijp niet ... Misschien dat de heer Weterings dat toch even kort kan uitleggen waarom hij destijds, dat is toch niet zo lang geleden, voor een motie stemt om daar betaald parkeren in te voeren, en nu zegt dat het niet moet en dat we eerst moeten gaan praten met de school?

De heer Weterings: Voorzitter, dat heb ik niet gedaan.

De heer Van Enk: Excuus, u hebt net als wij tegen die motie gestemd.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, volgens mij was u aan het eind van uw betoog. Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? Ja, mijnheer Braam zie ik. Mijnheer Van Dam, de heer El Majjaoui. Ja, dan krijgen we het hele rijtje weer. Nou ja die volgorde. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Ja, voorzitter, allereerst dank voor de reactie in eerste termijn vanuit het college. Voor ons blijven een paar dingen in ieder geval overeind staan. Een is waar ik in eerste termijn heb aangegeven en ook eigenlijk niet echt iets over terug gehoord, dat is de oplossing die de heer Pols aandroeg, om daar in ieder geval naar te kijken. Dat is in ieder geval ons verzoek vanuit Beter voor Rijswijk om nu daar serieus naar te kijken. Twee, er is afgesproken dat er met een raadsvoorstel zou komen, en in een raadsvoorstel verwacht ik dan ook een goed communicatieplan, want anders gaan we hier weer nat zoals met heel veel andere communicatieplannetjes die niet helemaal lekker zijn gelopen. Dus als we dan überhaupt stap twee toch gaan invoeren dan verwacht ik gewoon een raadsvoorstel, en dan maar wat later invoeren voor het oplossen van dit kleine probleempje in die wijk. Maar wellicht is het met...

De voorzitter: Mijnheer Weterings die wou een vraag stellen.

De heer Weterings: Kleine interruptie, voorzitter. Bedoelt de heer Braam van wat de heer Pols voorstelde om de mogelijkheid te onderzoeken om de achterkant van de school open te gooien en daar een ingang te maken?

De heer Braam: Dat klopt, ja. Dat zou ik graag onderzocht willen zien door het college, en wellicht is dan het invoeren niet nodig na een bepaalde periode. En mocht dat alsnog nodig zijn dan komt er vanzelf een raadsvoorstel, en niet de brutale actie die nu gevoerd wordt om dus vanuit het college direct over te gaan tot het invoeren van het systeem.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Van Dam. Daarna mijnheer Veerman.

De heer Van Dam: Ja, ik heb weinig aan toe te voegen. In ieder geval bedankt voor de beantwoording in de eerste termijn. Ik heb de motie er nog even bij gepakt, en daar staat echt dat er een raadsvoorstel moet komen. Dus goed, voor ons eigenlijk de enige vraag, net als de voorgaande sprekers, bent u bereid om met een raadsvoorstel te komen of in ieder geval eerder onderzoek te doen, daarna met een raadsvoorstel welke weg dan ook? Want dat lijkt ons de enige goede optie. U vraagt waarom wij als partij die tegen hebben gestemd hier nu toch redelijk hoog het woord voeren. Nou, we hebben niet zonder reden tegengestemd, omdat we het toen al niet zagen zitten, en om nu te lezen dat het dan toch zonder en zonder zelfs de raad erbij te betrekken wordt ingevoerd dan kunt u zich denk ik wel voorstellen dat wij toch met onze hakken in het zand gaan staan. Nou ja, daar laat ik het even bij.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet zo heel veel meer toe te voegen. Ik denk wel dat het de oplossing is om het probleem op te lossen enerzijds. Ik zou zeker oproepen om dit voorstel aan te passen, en zeker ook die tweetrapsraket waar we het eerder over hadden om daarnaar te kijken, om dat aan te vullen. Dus dat wil ik zeker meegeven, en ook als het Mondriaan zou willen praten had het probleem natuurlijk nooit geweest, maar ik vind wel nog steeds dat we daar al elf jaar mee bezig zijn. Op een gegeven moment vind ik dat we als raad gewoon actie moeten ondernemen en dat hebben wij gedaan. Ik vind het jammer dat een heleboel mensen nu de keutel in gaan lopen trekken, maar afijn, ik snap het. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Oelen, wou u nog het woord niet, wel?

De heer Oelen: Jazeker.

De voorzitter: Gaat uw gang. Daarna mijnheer El Majjaoui.

De heer Oelen: Dank voorzitter. Ik ben toch een beetje verrast door de hele gang van zaken, want we weten gewoon als we het over parkeren hebben dan is dat gewoon politiek vuurwerk, altijd. En de snelheid waarmee dit dan zo wordt uitgerold dat is sowieso ook verrassend dat er een keer snelheid is vanuit het college, maar dan op zo'n onderwerp, dat is echt onvoorstelbaar. En misschien, ik geef u gewoon één advies mee, maar tel gewoon even met me mee hoe de verhoudingen liggen in de raad over de waardering van dit voorstel, en denk dus na of u misschien wil komen met een goed onderbouwd raadsvoorstel, of dat u zegt ik wacht de motie wel af in de volgende raad, waarmee dit ook onderuit gaat. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui als laatste.

De heer El Majjaoui: Ja dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag richting de wethouder, want nu het parkeerregime onvermijdelijk is, die wordt uitgevoerd, is hiervoor een deugdelijk onderzoek uitgevoerd? Zijn er gesprekken gevoerd met de school, met de bewoners, belanghebbenden? Is er ook onderzocht het parkeerterrein waar Rijswijks Belang aan refereert, is dat onderzocht? Zijn die mogelijkheden onderzocht, want in mijn beleving is betaald parkeren een paardenmiddel en het laatste middel die je kan inzetten om het probleem op te lossen. En daarmee kan ik ook zeggen op het moment dat je betaald parkeren invoert komt ook handhaving om de hoek kijken. Hoe ga je die capaciteit weer omhoog krijgen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Goed, dan gaan wij naar wethouder Keus.

De heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Laat ik even vooropstellen dat dit geen voorkeursbeleid van het college per se is, of dat dit een wens is vanuit het college. Ik denk, wij hebben als college uitvoerig gewezen op alle onderzoeken die zijn gedaan. We hebben ook in de vorige raadsinformatiebrief, dit is niet onderhavige, maar degenen die we in aanloop naar de motie toe ook hebben verzonden welke onderzoeken wij allemaal hebben uitgevoerd. Er is geen ideale oplossing in deze. Ook de alternatieven waarnaar wordt verwezen die hebben ook allerlei kanttekeningen waar je rekening mee moet houden. Ook bijvoorbeeld de ambities van Delft waarmee die planstrijdig kunnen zijn, dus er zijn hier geen ideale oplossingen. En dat heb ik ook tegen de raad in de vorige samenstelling dat ook aangegeven. De vraag is, en dat was inderdaad echt een politieke: ziet u hier inderdaad, constaterende ook dat er overlast is - dat werd door niemand betwist - ziet u hier redenen om betaald parkeren in te zetten om het leefklimaat aldaar te verbeteren met alle kanttekeningen die daarbij te plaatsen zijn? En daar is een uitspraak over gedaan met een motie waar wij ons nu aan houden. Ik zie het maar als complimenten vanuit de VVD dat we als college dat voortvarend hebben opgepakt. En uiteraard ik kan ook zeker tellen. Ik zie ook dat er nieuwe politieke verhoudingen zijn, maar we hebben het ook in andere context ook gehad over enige consistentie van bepaalde besluitvorming. En om alles nu overhoop te horen, ja, dan zul je je daar ook expliciet over moeten uitspreken. Als er een gewenste wijziging is of u wilt alsnog dit als een raadsvoorstel - wat ik overigens zonder waardeoordeel maar wel heel erg inderdaad op de stoel van de uitvoering dan gaat zitten, maar u vraagt en wij draaien wil ik bijna zeggen - dan doen we dat. Alleen daar wil ik dan wel nu een uitspraak over hebben, en ook met name de partijen die in de vorige samenstelling van de raad ook voor hebben gestemd. Want dan ga ik nu niet het initiatief, en dan zie ik het al gebeuren dat in de raad ik vanuit de andere kant te horen krijg ...

De voorzitter: Mijnheer Keus er zijn twee interrupties. Misschien mijnheer Weterings, en mijnheer Van Dam. Zie ik dat goed?

De heer Van Dam: Nee, ik hoor de wethouder zeggen dat het een uitvoering is van de motie, maar het is geen uitvoering van de motie. Er staat: verzoekt het college. En daar staat er heel duidelijk: voor de eerstvolgende reguliere raadsvergadering een raadsvoorstel voor te bereiden voor de invoering van gereguleerd slash vergunning parkeren in Vrijenban deelgebied een. Er staat niet: ga zelf aan de slag en voer het in.

De voorzitter: Mijnheer Weterings dat had u ook willen zeggen, denk ik?

De heer Weterings: Ja, ik wist niet dat of de wethouder al klaar was, maar nog even over die vergunning, over die naleving van die vergunning dat het ROC verandert haar beleid, dat het afgegeven vergunning niet wordt nageleefd. Wat kan de wethouder daar nog over vertellen?

De voorzitter: Goed, de wethouder.

De heer Keus: Ja voorzitter, die vergunning dat is de ruimtelijke onderbouwing geweest. Ik weet even niet uit mijn hoofd, maar is er een enorme groei ook geweest aan het aantal leerlingen of studenten die daar een opleiding volgt leverde dat ook simpelweg te veel druk ook op het gebied als iedereen daar met de auto zou komen, maar nog los daarvan is het de vraag of wij ... En dat is geen vraag, we hebben gewoon geen juridisch instrument. Als zou het ROC daar doelbewust beleid op voeren dat die auto's daar geparkeerd worden, maar

leerlingen of studenten zouden ervoor kiezen om alsnog gewoon in het openbaar gebied in de wijk te parkeren dan hebben wij geen juridische stok om daar het ROC of de student daar iets mee te kunnen slaan.

De heer Weterings: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Waarom ze dan in 's hemelsnaam een vergunning verleend of verstrekt? Er worden mensen aan het werk gezet om een aanvraag in behandeling te nemen, er komt een uitspraak, die wordt getoetst, er wordt een vergunning verstrekt en die wordt niet nageleefd. Waar zijn we hier dan mee bezig met z'n allen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Keus: Ja voorzitter. Die vraag dat kan echt nog een keer aan de orde komen, maar laten we even ... Het lijkt me goed om hier even te concluderen wat u nu wilt met de motie die in februari is aangenomen. Daar gaat het volgens mij nu om, en daar moet nu al een uitspraak over worden gedaan anders weten we als college nu niet waar we nu mee aan de slag moeten.

De voorzitter: Mijnheer Braam.

De heer Braam: Ik krijg helemaal geen antwoord op een vraag die ik gesteld hebt voor het voorstel van de heer Pols. Daar zou ik graag willen weten wat het college met dat voorstel gaat doen. Dat is één, en twee als u gelijk al antwoord wil hebben op de vraag die u feitelijk stelt heb ik dat denk ik dat antwoord ook daarnet gegeven. Een raadsvoorstel is nadrukkelijk gevraagd in de motie, dus als dat voorstel van de heer Pols onhaalbaar blijkt dan verwacht ik dat er een raadsvoorstel komt met een goede communicatieparagraaf.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Keus: Ja, voorzitter. Ik hoor inderdaad geen uitspraak ook vanuit de partijen op dit moment die wel voor hebben gestemd, dus ik concludeer hierbij dat we het aanhouden. Dat wij inderdaad de uitvoering wat sowieso aan een nieuw college gereed zal zijn, maar dat we die tot nader order even aanhouden, en dat ik ook schriftelijk terugkomen op de onderzoeken die zijn gedaan en ook de alternatieven die hier vanavond zijn aangedragen, dat we die nog eens goed nagaan en daar ook schriftelijk bij u op terugkomen. En ik concludeer ook dat er een raadsvoorstel gewenst is, en daar komen dan ook met u, althans het volgende college zal het zijn, bij uw raad op terug.

De voorzitter: Oké, zullen we het hier op houden? De wethouder blijft dus alert op het volgen van het proces, en zal daarover rapporteren. Zo begrijp ik dat. Volgens mij zijn wij, nou niet helemaal gelukkig, maar we zijn het wel eens dat we het zo gaan doen. Ik stel voor dat we dit agendapunt afsluiten hiermee. Bent u het daarmee eens? Dan is dit punt voldoende besproken.

10. Raadsvoorstel Definitief verklaring van geen bedenkingen uitbreiding restaurant Hotel Spa Savarin

De voorzitter: Dan gaan we terug naar de agenda, en dan kom ik bij het raadsvoorstel definitieve verklaring van geen bedenkingen uitbreiding restaurant Spa Savarin. Zijn daar nog woordvoeringen over? Mijnheer Van Enk zie ik. Gaat uw gang.

De heer Van Enk: Ja voorzitter, heel kort. Het is natuurlijk al eerder in de raad geweest, het voorstel, en toen heeft het CDA tegengestemd. Er zijn nu wat zienswijzen ingediend en die hebben ons eerder in onze mening gestaafd dan onze mening doen herzien, dus wij zullen in de raad ook tegen stemmen, en ik neem aan dat GroenLinks dat ook weer zal gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, ik heb staan mijnheer Braam, mijnheer Oelen. Klopt dat? Mijnheer Braam.

De heer Braam: Ja voorzitter, dank u wel. We zijn vanuit BvR met een aantal mensen destijds geweest voor een schitterende presentatie van die plannen. Het geeft in ieder geval een waanzinnige upgrade van dat stukje gebied daarzo in ... Goh, Hoornwijck is het daarzo? Ja, ik moet altijd even nadenken welk wijkje dat is. Maar we waren echt verrast door de plannen zoals die daar worden gerealiseerd, dus dat is een verrijking voor dat gebiedje, dat zonder meer. En we zijn ook in ieder geval blij te mogen constateren dat er geen bedenking verder door de omgeving zijn ingediend, wat we eigenlijk ook niet hadden verwacht. Dus in die zin akkoord vanuit Beter voor Rijswijk.

De voorzitter: Mijnheer Oelen en daarna mevrouw Woudstra.

De heer Oelen: Dank voorzitter. Ja, de VVD was in eerste instantie al voor dit voorstel en dit formele pad moest gelopen worden. Het wijzigt niet dusdanig dat de stemming door de VVD anders zal zijn. We hadden eigenlijk gehoopt dat dit als hamerstuk door had kunnen gaan naar de raad, maar dat is kennelijk niet het geval.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank. Ook D66 Rijswijk blijft voor dit voorstel. We willen de wethouder nog wel bedanken en de mensen die een zienswijze hebben ingediend bedanken. We vonden het interessant om te lezen wat er in de buurt speelt. Daar blijkt duidelijk uit dat er voor groen in de buurt veel draagvlak is, en dat we daar ook nog wel wat te doen hebben als het over voetgangers en groen gaat. En we wilden in elk geval de mensen die de zienswijzen hebben ingediend laten weten dat we dat meenemen voor het vervolg, maar inderdaad buiten dit plan dan. En met dank aan de wethouder voor het plan en het verder...

De voorzitter: Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ja, wij zijn heel erg blij met dit plan en ik had eigenlijk gedacht dat het als akkoordstuk verder kon.

De voorzitter: Verder geen inbreng? Ik concludeer alleen dat het CDA hiertegen is, en dat met een stemverklaring zou kunnen doen, dus daarmee wordt het een hamerslag. U krijgt een stemverklaring. Veel dank voor deze vlotte afhandeling.

11. Raadsvoorstel Opheffen geheimhouding diverse stukken over de periode juli 2021 tot en met februari (RV 22-004)

De voorzitter: Dan gaan we door met het volgende agendapunt, nummertje 11 geheimhouding van diverse stukken. Bent u akkoord? Ja, het forum is akkoord. Dan kan het ook als hamerslag op de raad.

12. Raadsvoorstel Taalbeleidsplan Het start met taal (RV 22-005)

De voorzitter: Dan gaan we naar 12, raadsvoorstel Taalbeleidsplan. Zijn daar woordvoeringen voor? Ik heb hier staan El Majjaoui, Veerman, mevrouw Oude Alink en de heer Van der Veer. O, er komen nog meer? Nou, de griffier schrijft dat even op. Dan begin ik even bij El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u wel, voorzitter. Ik heb net het stuk gelezen. Wat mij opvalt, het onderwerp heet Taalbeleidsplan. Dan ga ik vanuit, mijn eerste indruk, het gaat om de taal beheersen, de Nederlandse taal, maar als ik verder lees dan gaat het over verschillende doelgroepen. Dus eigenlijk kan ik hier geen knoop aan vastbinden, want ik ben een beetje het spoor bijster voor wat betreft waar dient dat voor, dit budget? Gaat het om de vrijwilligers die ondersteuning bieden aan mensen die taal niet machtig zijn? Ik lees dat het over laaggeletterd zijn. Straks heeft de gemeente het mandaat vanuit de overheid dat wij een integratiecursus gaan verzorgen, degelijke opleidingen. Maar hier kan ik niet echt een idee over krijgen, waar gaat het nu precies over? Ja, er zijn een aantal doelgroepen genoemd en mensen met een uitkering, en jongeren tussen de 17 en de 28. Ik neem aan dat ze ook in de uitkering zitten. En er worden allerlei thema's aan gekoppeld, eenzaamheidsbestrijding, financiële problemen oplossen. Voorzitter, ik weet het niet. Ik weet niet of ik hiermee in kan stemmen, want het is niet een deugdelijk plan waarmee iedereen baat bij heeft of rendement kan leveren. Gaat het nu om taal of gaat het om mensen die niet kunnen schrijven en lezen, gaat het om de Rijswijkers met een bi-culturele achtergrond, de migranten in dit geval, gaat het om de asielzoekers? Ik weet het niet. Kunt u dat toelichten, wethouder?

De voorzitter: Goed. We gaan verder met de heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Taalbeleidsplan inderdaad. Nou, er staan natuurlijk hele mooie stukken, hele mooie dingen in dit beleidsplan waar ik volkomen achtersta, maar er staan ook een aantal mankementen. Ik hoorde al doelgroepen, doelstellingen kan ik niet heel goed vinden. We hebben het niet over de monitoring gehad. Als we kijken naar een beleidsplan daar hoort ook een financiële paragraaf bij te zitten. Nou, die mis ik hier totaal. Waar gaan we het aan uitgeven, hoe gaan we dat controleren, hoe koppelen we die aan de doelstellingen die er zijn? Er worden diverse partijen benaderd die hieraan mee moeten doen. Het Taalplan heeft nu al een aantal zaken die ze uitvoeren binnen het geheel wat natuurlijk hartstikke goed is. Wat gaan ze daar dan van uitbreiden, wat is het effect van wat ze nu doen dan, waar komen dan echt tekorten op dat we dit moeten gaan uitvoeren? Aan de andere kant is de bibliotheek wel heel erg betrokken bij dit soort taalplannen geweest. Zij krijgen er ook geld voor. Waarvoor moeten wij dan nu extra budget vrijmaken om dit ook nog te doen? Voldoet het budget van de bibliotheek niet? Dan heb je ook zo'n vraag. Ze hebben ook die doelstelling, werken met taalmaatjes. Waarom gaan we nu een tweesporenbeleid dat gebied dan nu hanteren? Nou, dat zijn een aantal vragen die ik heb, dus ik ... Voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Oude Alink.

Mevrouw Oude Alink: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, zoals mijn collega zo opmerkte wat ik vooral mis in dit Taalbeleidsplan dat zijn concrete cijfers en doelstellingen met name. Inhoudelijk is het denk ik prima dat de inwoner zelf kan aangeven wat hij wil en nodig heeft, en dat het laagdrempelig is, want een goede taalbeheersing is natuurlijk heel belangrijk voor elke inwoner om zichzelf beter te ontwikkelen, maar hoeveel laaggeletterde inwoners wil de gemeente bereiken? Want ik zie staan dat het Taalspreekuur 550 gasten heeft per jaar. Dat is dan ongeveer tien procent van alle laaggeletterden in de gemeente, volgens uw cijfers, en waar gaan zij vervolgens naartoe, hoe wordt dit bijgehouden en wat is de ambitie? Gaan die inwoners ook concreet hun taalniveau verhogen en wat is de ambitie als het gaat om het bereiken van de rest, de inwoners die u niet bereikt? Met als extra aandachtspunt mensen met Nederlands als eerste taal, want dat is de grootste groep laaggeletterden in het land en niet NT2'ers. Ook zijn er relatief meer ouderen met een taalachterstand dan jongeren, en hoe gaan we hen bereiken en de drempels opheffen zodat zij ook toegang krijgen tot het Taalbeleid? Maar ook vroeg ik me af waarom de gemeente niet eerder dan 2023, geloof ik, gaat aansluiten bij de Direct Duidelijk deal, want communicatie komt van twee kanten. Kijk, inwoners die kunnen natuurlijk hun best doen om hun taalbeheersing te verhogen, maar de gemeente kan ook haar best doen om de communicatie eenvoudig en begrijpelijker te maken. Een hele grote kostenpost in dit plan is het camouflage-aanbod. Nu geloof ik best dat dat een slimme oplossing kan zijn, maar de omschrijving is heel kort, en ik begreep niet zo goed wat is, en kunnen wij daar meer informatie over krijgen? En dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Oké, en dan gaan we naar de heer Van der Veer. Is hij er niet? O, mijnheer Van der Veer, ja. Dat is voor mij even nieuw. Ja, gaat uw gang.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Het Taalbeleidsplan 2022 Het start met taal. De inleidende doelen en de te zetten activiteiten om laaggeletterdheid te bestrijden zijn ambitieus. Daar is de PvdA het van harte mee eens. Ook de PvdA is ervan overtuigd dat extra impulsen nodig zijn om de 10 procent laaggeletterdheid in onze gemeente terug te dringen. Er wordt een extra budget gevraagd van 76.000 euro voor 2022, en dit bedrag op te nemen vanaf november in de meerjarenbegroting. Hoe wordt die 76.000 euro gedekt in 2022? En we zijn eigenlijk wel erg benieuwd of andere fracties ook bereid zijn om dat in de meerjaren investering mee te gaan nemen. De PvdA is er in principe wel op voorbereid. De eenmalige pilot gericht op jongeren kost 9000 euro. Maar waarvan uit wordt dit betaald, en hoe gaan we de resultaten de uitkomsten van deze pilot met dat eenmalige geldbedrag van 9000 euro borgen? Hoe gaan we die uitkomsten, de resultaten borgen? De nota gaat uit van een groter bereik van doelgroepen dan tot nu toe. Dus zal het percentage laaggeletterdheid dus ook moeten afnemen in Rijswijk. Het is echt al jaren rond de 10 procent. Hoe denkt u de doelgroepen die lastig te bereiken zijn, zoals onze jongvolwassenen tot 27 jaar en werkenden, nu wel te vinden en te motiveren om taallessen te gaan volgen? Dan hebben we de volwasseneducatie met de Taal Plus school? Jaarlijks doen er vanuit Rijswijk ongeveer 140 mensen aan dit Taal Plus school mee. Men is er erg tevreden over, over het cursusaanbod en het resultaat. Vanuit Rijswijk is daar een regionaal budget beschikbaar van 220.000 euro. Dat zou dan uitkomen op zo'n 1600 euro per cursist, als ik snel reken. Is dat niet wat weinig voor zoveel geld, het aantal cursisten wat wij hiermee bereiken? Hoe kunnen wij zorgen dat voor het geld meer cursisten hier gebruik van kunnen maken? Het Taalspreekuur. Afgelopen jaren kwamen er gemiddeld 55 mensen, zoals we hebben kunnen lezen, dat is tien procent. Dan zou je uitkomen op gemiddeld tien per week. Hoe kunnen wij zorgen dat dat wordt vergroot zodat we meer mensen kunnen bereiken en meer mensen kunnen gaan helpen? Het taalmaatjesproject van Welzijn Rijswijk. Een mooi initiatief, maar er zijn momenteel wachtlijsten en er worden voorwaarden gesteld om aan het project mee te mogen doen zowel aan de cursisten als aan het maatje. Hoe gaan we dit oplossen zodat mensen gemotiveerd blijven om

taalmaatje te bezoeken, dan wel taalmaatje te worden? Er wordt gesproken over een aanbod dichterbij huis aanbieden. Is het mogelijk om dit in samenwerking te doen met de basisscholen in Rijswijk? Samen naar school, zoals de kids als de ouders gaan gelijktijdig naar school om aan de taallessen te gaan werken. Hiervoor kunnen wellicht lege schoollokalen gebruikt worden die eventueel aanwezig zijn. Neem bijvoorbeeld de oude Snijdersschool. In de buurt zijn drie, vier basisscholen. Wat zou mooier zijn dat moeders hun kinderen naar school brengen en zelf ook taallessen gaan volgen in het gebouw ernaast? Het camouflage-aanbod dat op pagina 13 aan de orde komt wordt hier samengewerkt met de samenwerkende gemeentes in de regio waardoor we niet allemaal opnieuw het wiel moet gaan uitvinden. Want ik kan me voorstellen dat andere gemeentes in deze samenwerkingsverbanden al met zoiets bezig zijn. Voor de Stichting Lezen en Schrijven heeft Rijswijk ongeveer 320 uur krijgt mijn daar beschikbaar voor. Is dat voldoende, en hoe komen deze uren tot stand? In september vindt trouwens de jaarlijkse week van het lezen en schrijven plaats. Hoe maken we de week veel robuuster, interessanter waardoor mensen veel breder een bereik krijgen van de doelgroepen? Dus hoe krijgen we meer mensen in die week bereid voor dat programma? Dan het raadsvoorstel zelf. Er wordt gesproken in de bijlage over een regionaal programma laaggeletterdheid, maar die zit niet daarbij. Zou u die nog bij de stukken van 10 mei in ieder geval kunnen toevoegen? En dat is vooralsnog de eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Oké. Dank voor uw betoog met alle aandacht. Ik ga verder met mijnheer Loof, mevrouw Prenger. Daarna mevrouw Koegler. En mijnheer Geleijnse.

De heer Loof: Voorzitter, dank u wel. De VVD Rijswijk heeft het plan met interesse gelezen. Het is en blijft een zorgelijke situatie dat zoveel ongeletterdheid in ons land bestaat. Dat hebben we recent nogmaals kunnen zien dat ook in het onderwijs er wat achterstanden zijn, dus het is goed dat de gemeente hier iets aan doet. Het eerdere plan stamt uit 2016 en betrof een actieplan. Hieraan zat geen financiële paragraaf verbonden wat een aantal vragen oproept. Het huidige plan bevat zo'n degelijk paragraaf wel, al zijn hier ook wat vragen bij te stellen. Voorzitter, wat heeft het actieplan uit 2016 concreet opgeleverd? Wat was de stand van ongeletterdheid toen en hoever zijn wij met het actieplan uit 2016 opgeschoten? Er wordt gesproken ook over 5500 ongeletterde inwoners op dit moment in Rijswijk. Hebben de gemeente en helpende organisaties voldoende toegang tot deze groep mensen? De gemeente wil verder extra structureel geld gaan uit trekken voor bestrijden en verhelpen van ongeletterdheid. Dat betekent gros 113 euro en nog wat per persoon per jaar op structurele basis. Acht de wethouder deze extra investering als voldoende? En als laatste. Er wordt in het plan niet gesproken over digitale ongeletterdheid. Vanuit de Europese Commissie is er reeds in 2011 hierop gewezen om ongeletterdheid te verbinden aan digitale vaardigheden. Het is vanzelfsprekend dat taal en digitale know how met elkaar verbonden zijn, en hoe kijkt de wethouder hiertegen aan? Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Allereerst mijn complimenten voor het stuk aan de wethouder. Namens Beter voor Rijswijk heb ik nog wel een aantal vragen. Zijn er wijken in Rijswijk waar de laaggeletterdheid hoger is dan normaal? Wordt er gemonitord hoeveel uitstroom er is, en na hoeveel weken of maanden is iemand klaar? Verder willen we graag weten: monitoren we de duur van de trajecten? En er wordt 9000 euro extra gevraagd voor de jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar. Is daar een link te leggen met vroegtijdige schoolverlaters, want ik ga ervanuit dat deze jongeren ook gewoon basisonderwijs hebben

gevolgd, voortgezet onderwijs en wellicht een mbo-onderwijs. Dit waren mijn vragen in de eerste termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm: Dank u wel, voorzitter. Nou goed natuurlijk dat we vanuit de gemeente aandacht hebben voor het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid, en ook zeker het ondersteunen van mensen die laaggeletterdheid, ook heel belangrijk. Het is belangrijk dat iedereen gelijkwaardig en actief kan meedoen in de samenleving. We lezen in het stuk dat er 5500 laaggeletterden zijn. Dat is een grove schatting vermoedelijk op basis van landelijke gegevens, en Rijswijks Belang vraagt zich af de wethouder daar iets meer duiding kan geven in aantallen, categorieën en leeftijden en doelgroepen? Als we dan ook kijken naar de doelgroepen die beschreven zijn dan worden er vier categorieën genoemd. Daar missen wij de ouderen, omdat dat volgens ons een unieke doelgroep is. Het staat in elk geval, deze vier doelgroepen, maar Rijswijks Belang zou daar graag de ouderen aan toegevoegd zien. Enerzijds omdat het lastiger is voor deze doelgroep om de taal nog te leren, als je dat al vijftig, zestig, zeventig jaar niet gedaan hebt dan is het nog lastiger, maar ook in verband met de digitale wereld waar we in leven. Dus aan de wethouder de vraag of ze dat zou willen opnemen in het stuk. Er wordt een investering van 76.000 structureel gevraagd, en Rijswijks Belang vraagt zich af hoeveel extra inwoners we daarmee extra gaan bereiken, en hoe we dat gaan monitoren? Zijn er prestatieafspraken met de partners waar we mee samenwerken? Dank u wel.

De voorzitter: We gaan verder met mijnheer Geleijnse en daarna nog mevrouw Jansen-Dirkx.

De heer Geleijnse: Dank, voorzitter. En dank aan de wethouder voor dit raadsvoorstel. Als je één van de laatste sprekers bent kun je makkelijker aansluiten bij andere vragen, en ook de vragen van mijn fractie betreffen de groep van 5500 Rijswijkers die laaggeletterden zijn. Rijswijks Belang wilde graag weten wat meer differentiatie in die groep, wie zijn dat, welke leeftijden. Ik hoorde volgens mij bij de VVD ook in welke wijken mensen zitten, of Beter voor Rijswijk denk ik. Ja, excuus. Dus ik hoop dat de wethouder daar wat duidelijkheid over kan geven. Ook de ouderen behoeven wat ons betreft eigenlijk een aparte doelgroep te zijn met extra aandacht in dit plan, temeer ook omdat we van hen vragen steeds langer zelfstandig te wonen en eigen regie te voeren, en volgens mij is dan juist belangrijk om die laaggeletterdheid echt aan te pakken. Dus eigenlijk de vraag aan de wethouder of zij bereid is om deze doelgroep alsnog op te nemen? De collega van GroenLinks had het over de Direct Duidelijk deal, en ik wil eigenlijk gewoon ook daarbij aansluiten en vragen niet alleen maar onderzoeken of we daarbij kunnen aansluiten, maar gewoon de ambitie uitspreken: we gaan dat gewoon doen. Ik hoop dat u bereid bent, wethouder, dat positief te beantwoorden. En tot slot schrijft u ook dat we als gemeente andere organisaties in Rijswijk uit gaan nodigen om ook de communicatie te vereenvoudigen, en ik zou graag een toelichting willen horen van de wethouder hoe wij dat als gemeente, hoe zij dat ziet om dat te bereiken. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, er is inderdaad al een hele hoop gezegd en als laatste kan je ook nog eens een keer de focus even proberen te verleggen. Ik wilde inderdaad even de nadruk leggen op de communicatie vanuit de gemeente. Direct Duidelijk lijkt mij een heel goed plan, laten we dat vooral doen. Maar ik wil het ook hebben over het feit dat wij daar al deels mee bezig zijn, volgens mij, om de

communicatie te verbeteren, en ik vraag me daarbij af maken wij hier ook gebruik van ervaringsdeskundigen? Dus laaggeletterden, vinden zij dat wij ons communicatie beter doen? Zo niet, gaan we dat dan alsnog doen? En daarbij wil ik ook aandacht vragen voor het feit dat heel veel mensen ook door middel van illustraties of plaatjes soms dingen veel beter begrijpen, want een plaatje spreekt soms duizend woorden, dus ik zou graag van de wethouder willen horen of we daar ook misschien wat mee kunnen doen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie geen andere woordvoeringen, dan is het woord aan het college. Mevrouw Besteman.

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja, voorzitter, hartelijk dank. En ook dank aan de raad voor alle vragen. Ik hoop dat ik ze allemaal genoteerd hebt, en anders dan hoor ik dat in de tweede termijn ongetwijfeld wel als ik er nu overheen stap. Misschien, voorzitter, is het goed om even met de context van het probleem te beginnen. Ik voel in deze raad dat daarover eenduidigheid is en dat u allen de urgentie voelt van dit probleem. Er zijn namelijk in Nederland een half miljoen laaggeletterden. Het zijn mensen die zich in het dagelijks leven niet goed zelf kunnen redden. En de heer Geleijnse zei het al we verwachten van de overheid dat inwoners zich maar zelf kunnen redden in deze samenleving, en dat kan dus iedereen niet. Laaggeletterd zijn heeft effect op gezondheid, heeft negatieve invloed op het vinden van bijvoorbeeld betaald werk, het op orde houden van eigen geldzaken en daarmee wordt het natuurlijk niet alleen een individueel probleem, maar ook een maatschappelijk probleem. En we hebben ook in het kader van laaggeletterdheid en de bestrijding daarvan met name natuurlijk veel contact met deskundigen onder andere Stichting Lezen en Schrijven, en zij zeggen ook laaggeletterden vertellen ons dat zelf ook. Mevrouw Jansen vroeg al naar ervaringsdeskundigen. Nou, die doen zeker mee onder andere in de campagne van Doe maar mee. Laaggeletterden zeggen zelf: ik schaam me ervoor, ik wil het probleem verhullen, en ik wil het gewoon niet kenbaar maken aan andere mensen. En dat is tegelijkertijd, en u zult dat begrijpen, het probleem met het vinden van laaggeletterden. Niet iedereen wil ook gevonden worden, en dat is natuurlijk zeker, ook als het gaat om de oudere doelgroep een probleem zou kunnen zeggen, want ook daar ... En het CDA, en ook Rijswijks Belang maakten daar al terecht een opmerking over, ouderen bevinden zich natuurlijk ook in deze doelgroep, dus dat is zonder meer waar. Als we zouden weten waar de laaggeletterden zich zouden bevinden, dan zouden we ze natuurlijk zonder meer kunnen vinden. Ik ben zeker bereid om nog te kijken of we iets meer duiding kunnen geven bij die cijfers, want naar schatting hebben we het over 5500 Rijswijkers die met laaggeletterdheid te maken hebben, maar heel precies kunnen we daar dus niet in zijn. Ik ga nog even bij mijn ambtenaren te rade. Ik kijk maar even naar achteren naar Rijswijks Belang. Mocht ik daar nog iets meer duiding aan kunnen geven dan zal ik dat zeker met u delen voor de raad. Tegelijkertijd is het zo dat de laaggeletterde groep, om ze maar even zo te noemen, is een dynamische groep. Dus mensen komen daarbij, weten zich op een of andere manier wat beter te redden op zeker moment, en we zien nu de laatste jaren dat de groep laaggeletterdheid onder jongeren toeneemt. En dan kijk ik even naar de fractie van Beter voor Rijswijk achterin. Ik kan u nauwelijks zien zonder mijn veraf bril, maar u zit er. Dank ook voor uw inbreng. We zien in die groep jongeren van 16 tot 27 niet zozeer die relatie met vroegtijdig schoolverlaten. We zien alleen wel dat die groep, ook al hebben ze onderwijs genoten, toch laaggeletterden blijkt omdat ze niet de taal voldoende onderhouden. We zien dan het effect optreden dat toch op latere leeftijd die groep moeite heeft om zich toch blijvend te redden met een probleem voor zichzelf. Bijvoorbeeld die financiële onzekerheid waar ze mogelijk dan in terechtkomen, maar ook bij het vinden van betaald werk. Dus dat is ook waarom we ons als overheid daarmee moeten bemoeien, want dat is natuurlijk ook nog zo. En dat zal ik toelichten ook aan de heer El Majjaoui, want die zag door de bomen het bos niet meer, begreep ik zo'n beetje uit zijn inbreng. En ik hoop dat ik wat licht kan schijnen in uw donker, want de bestrijding van laaggeletterdheid is een wettelijke taak voor de gemeente. Er is een Wet educatie en

beroepsonderwijs en dat is waarvan we dit actieplan of dit Taalbeleidsplan hebben geformuleerd. We werken daarvoor samen in de regio, dus kijk ik maar even naar de heer Van der Veer begon over samenwerking in de regio. We werken samen met de arbeidsmarktregio in Den Haag, en Den Haag krijgt als centrumgemeente geld om in de regio laaggeletterdheid aan te pakken. En dat doen we dus ook in samenwerking en in samenhang, zeg ik maar even tegen de Partij van de Arbeid. We hebben ook vorig jaar in deze raad afgesproken dat we een lokale vertaling maken van het regionale plan, en dan kijk ik toch maar even naar mevrouw Van Nunen die nu wel op de tweede rij zit, maar zich dat ongetwijfeld nog kan herinneren. En die lokale vertaling ligt vanavond voor, en dat is dit Taalbeleidsplan Het start met taal. Nou, die titel spreekt denk ik tot de voorbeelding. Nou, wat doen we dan? We behouden het goede en we versterken wat we verder nodig vinden. En dat zeg ik dan maar even nadrukkelijk tegen de fractie van D66 die op zoek was naar de doelstellingen, en wat er gedaan is de afgelopen tijd. Nou, u vindt dat terug in het beleidsplan op bladzijde 6. Maar in ieder geval wat goed is gegaan, en dat zich de heer Van der Veer denk ik ook heel treffend, is het Taalhuis, en dat willen ook versterken, wat we zien ook best wel dat het bereik groter mag. Zeker als we kijken naar de grootte van de groep. Ja, de doelstellingen en de ambitie zijn door D66 niet helemaal helder gevonden in de nota, begrijp ik. Terwijl de VVD die al wel even kort heeft toegelicht. Maar wat we willen, wat is onze aanpak, is natuurlijk enerzijds dat we willen inzetten op preventie, voorkomen is beter dan genezen. Dus dat is ook, en dat zeg ik dan maar even in aanvulling richting de Partij van de Arbeid, wat we doen met bijvoorbeeld het Onderwijsachterstandenbudget. Daar richten we ons op, kinderen op basisschoolleeftijden, maar ook, en dat is makkelijk gevonden, de ouders die daarbij horen. Dus dat is in het Onderwijsachterstandenbeleid bijvoorbeeld geregeld. Deze WEB-gelden, die Wet educatie en beroepsonderwijs, richtte zich op de leeftijd van 16 tot 65 jaar. Dus dat is ook denk ik antwoord op de vraag richting Rijswijks Belang en het CDA waarom we die ouderengroep niet specifiek hebben meegenomen in dit plan. Het neemt niet weg dat we bijvoorbeeld met het camouflage-aanbod waar GroenLinks ook wat toelichting op wil, maar ook via andere welzijns- en zorginstellingen natuurlijk die groep wel vinden, en ze natuurlijk ook gewoon naar de activiteiten en middelen kunnen toe leiden, want daar zijn natuurlijk de professionals en daar werkt de taalketen ook hard aan toe geëquipeerd om de mensen door te geleiden, laagdrempelig toe te leiden naar datgene wat ze nodig hebben. Als het gaat om het camouflage-aanbod, ja, dat is een beetje een nieuwe term, wil ik nog even richting GroenLinks ook toelichten. Dat gaat bijvoorbeeld over mensen die een coronaprik, - vaccin gaan halen ze op die manier proberen te vinden. Ja, de vaccins blijven op de plank liggen, hoorde ik trouwens vandaag nog, maar u kunt zich voorstellen dat er bijvoorbeeld iemand bij de gemeente aanklopt voor een uitkering, en onze ambtenaren of werkgeversservicepunt iemand helpt met het vinden van een baan, dat zijn allemaal momenten waarop je iemand kunt doorgeleiden naar de activiteiten die helpen om die laaggeletterdheid aan te pakken. Dus dat is de bedoeling van dat camouflage-aanbod. We willen meer mensen zo vinden en naar de goede aanpak begeleiden. Even kijken, voorzitter. Ik ga nog even door mijn aantekeningen heen. Ja, de cijfers naar beneden. De Partij van de Arbeid sprak daarover, maar in feite ook de VVD. Ik heb al gezegd de groep van laaggeletterden is een dynamische groep, dus de verwachting is niet zozeer dat het aantal laaggeletterden echt met grote sprongen zal dalen. De aanpak bestrijden van laaggeletterdheid is een van de lange adem, maar het beleid is er wel opgericht, en dit plan is er wel opgericht om ervoor te zorgen dat meer mensen zichzelf wel kunnen redden in het leven of in de samenleving. Dus ik denk dat we de doelstelling op die manier ook moeten bekijken. Dan ga ik nog even ook naar de monitoring, want daar zijn ook een aantal vragen over gesteld. Ik dacht dat ook onder andere door de heer Veerman, en ik dacht ook mevrouw Koegler. Ik zie achterin mevrouw Prenger ook knikken. In het regioplan is ingezet op monitoring en de impactmeting, dus dat is daar gecoverd. Als het gaat om dit Taalbeleidsplan wordt er ieder jaar een actieplan opgezet met daarbij ook

een evaluatie. Dus zo kunnen we ook op korte termijn inzicht krijgen in wat we bereiken en waar we eventueel zouden moeten bijsturen. Dus de resultaten die worden zo inzichtelijk, die kunnen we borgen als dat goed gaat, maar in ieder geval bijsturen waar dat nodig is. En ik zou voor willen stellen om die resultaten ook gewoon standaard met de raad te delen zodat u daar ook zicht op blijft houden. Dan misschien, voorzitter, nog even ook naar wat kost dat dan. Er zit een financiële paragraaf in het voorstel zoals de heer Loof al zei, en zijn vraag daarbij was ook: is de extra investering voldoende? Ja, dat is maar net welke verwachting de heer Loof daarbij heeft. Als hij het idee heeft dat na een jaar het aantal laaggeletterden naar nul is in Rijswijk dan zeg ik nee. Die investering is natuurlijk niet voldoende, maar u zult begrijpen we vinden dit een redelijke investering met de verwachting dat er meer mensen zichzelf zouden kunnen redden in het leven. En de Stichting Lezen en Schrijven heeft uw raad overigens ook in aanloop naar de verkiezingen een uiteenzetting gestuurd over hoe zij dit probleem duiden en hoe zij dat zien. En zij hebben onder andere berekend, en ik moet even kijken of ik het in mijn aantekeningen heb opgenomen, maar dat heb ik geloof ik niet. Ik zal zorgen dat u in ieder geval ... O, dat heb ik wel. Dat laaggeletterdheid inderdaad wordt geduid ook door een heel groot maatschappelijk probleem, en dat het de samenleving 1,1 miljard euro kost ruim. Dan heb ik het natuurlijk over landsbreed. Dat geldt natuurlijk niet voor Rijswijk, maar de kosten zitten daar natuurlijk dan in uitkeringen, schuldhulpverlening en extra zorg bijvoorbeeld als het gaat om ouderen die in de eenzaamheid vervallen. Dus u kunt zich voorstellen dat een extra investering in het Taalbeleidsplan de moeite loont. Dat is in ieder geval de overtuiging, voorzitter, van het college. Ik kijk nog even met een schuin oog naar mijn aantekeningen. Ja, de ervaringsdeskundige, mevrouw Jansen, heb ik daar voldoende over gezegd. Ik vergeet nog één heel belangrijk punt waar ik trouwens meerdere fracties over heb gehoord, en dan kijk ik ook nog maar even naar rechts achterin. Direct Duidelijk. Die oproep van de raad was Direct Duidelijk, en het lijkt mij heel goed om daar meteen een luid en duidelijke toezegging over te doen, want we moeten daar natuurlijk meteen mee aan de slag. Dat ben ik helemaal eens met het CDA maar ook met GroenLinks. Ik merkte ook dat er werd gesproken in het Taalbeleidsplan over het onderzoek of we deel kunnen nemen. Ik heb dat maar zo gelezen en dat zal ik ook op deze manier met u delen dat we gaan kijken wat ervoor nodig is om dat direct te doen, voorzitter.

De voorzitter: U was uitgesproken? Volgens mij heeft u alles toegelicht en uitgelegd. Ik kan me niet voorstellen dat u nog een tweede termijn wil, maar goed, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Dank, wethouder, voor de beantwoording van de vragen. Ja, gelijk met dat Direct Duidelijk is wel leuk, want dat hebben we natuurlijk op 6 juli van het vorig jaar al aangenomen en nu komt u er een keer mee, dus dat had wel iets sneller gekund misschien om ook uitvoering te geven aan Direct Duidelijk dat we daar gelijk mee aan de slag moesten. Maar het heeft wat langer geduurd. Ik ben wel blij dat het nu in dit stuk is opgenomen en dat we daarmee aan de slag gaan, want dat is hard nodig, en ook die doelstelling onderschreven wij van harte natuurlijk dat er wat er gedaan wordt. Wat ik nog steeds wel mis in die financiële paragraaf dat wij nog 220.000 van de WEB-gelden krijgen regionaal. En wat ik daar mis hier in dit verhaal eigenlijk is van die onderbouwing van wat krijgen wij nu van dat geld van dat gedeelte, en wat leggen wij als gemeente zelf bij? Dat mis ik een beetje. Ook kijk ik nog eventjes naar het Taalhuis van de bibliotheek die doen ook een Taalhuis. Is dat hetzelfde Taalhuis? Want ik vroeg ook naar de bibliotheek, daar heeft u geen antwoord op gegeven. Die hebben dan taalvrijwilligers, hebben het over taalmaatjes, waar zit het onderscheid daarin? De bibliotheek krijgt ook nog eens een keer 1,4 miljoen om een aantal onderdelen van dit te verwezenlijken ook in hun doelstelling die ze hebben, dus in hoeverre hebben wij het over tweesporenbeleid? In hoeverre versterkt het dan nu elkaar of zitten we dingen dubbel te doen of hadden zij

dingen moeten doen die niet gebeurd zijn? Dan gaat het weer over die monitoring. Ik bedoel met de bibliotheek zijn we natuurlijk al veel langer op dit traject bezig, en ja, de monitoring daarvan kunnen we ook niet altijd zien in het jaarverslag van de bibliotheek, dus dat zou ook prettig zijn als we die naast elkaar zouden kunnen leggen op een gegeven moment, en dat we die beide dingen, want we hebben het nu weer over monitoring, om het gehele plan, dat dubbelspoor, te bekijken wat dat betekent voor al die laaggeletterden mensen in Rijswijk. Want het is niet alleen dit budget, we hebben ook de bibliotheek waar we een budget aan geven. Legt dat nu eens bij elkaar. Laat nu eens zien wat het complete plaatje is, en wat levert het nu op? En daar ben ik wel heel nieuwsgierig naar. En dan gaat het natuurlijk voor dat we resultaat behalen, dat staat voor ons ook voorop, laat dat voorop staan. De tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, ik zag al wat vingers, dus ik ga gewoon met het rijtje van de eerste termijn. Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja, dank u wel, voorzitter voor de beantwoording. Nogmaals, ik sta niet afwijzend tegenover dit voorstel, hoor. Ik juich dat toe en ik ben blij dat hier aandacht aan geschonken wordt, want 5500 laaggeletterden is best wel veel. Alleen waar ik mee zit is dat bedrag van 76.000 euro, en dan voor 5500 laaggeletterden proberen dan op te krikken naar een hoger niveau. Dat bracht mij in twijfels. Tegelijkertijd wil ik ook zeggen, natuurlijk de gemeente heeft een wettelijke taak, Wet educatie en beroepsopvoeding, maar we hebben nog een x aantal wettelijke landelijke regelingen. Hoe zit dat? Want dan kijk ik ook naar D66 wat u terecht zegt: zitten wij niet dubbel werk te doen? Want we hebben integratie- en inburgeringsbeleid, we hebben Participatiewet, we hebben Leerplicht ook in lijn met startkwalificaties, hoe gaat dat? En ik mis ook dat stukje, want je hebt ook terecht aangegeven dat inderdaad jeugd of jongeren of studenten of leerlingen op een latere leeftijd toch die achterstand oplopen qua taal dan mis ik hoe komt dat. Dan heb ik het over gelijke kansen, armoede, dat zij niet hun kansen hebben benut die zij verdienen vanwege hun achtergrond. Allerlei factoren kunnen daar een rol inspelen, en dat mis ik. Dus nogmaals, het is niet dat ik tegen ben, maar alleen vind ik, dat is mijn persoonlijke mening, dat dit meer een symptomenbestrijding is dan dat we daadwerkelijk rendement kunnen opleveren op termijn voor deze doelgroepen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Oude Alink, wilt u nog het woord?

Mevrouw Oude Alink: Jawel. Ja, in ieder geval ik ben blij dat de Direct Duidelijk deal er inderdaad snel aankomt, dat zou echt heel goed zijn. Ik ben nog wel benieuwd wat nu concreet de aantallen zijn, hoeveel mensen er bereikt willen worden? Kijk, het hoeft niet te lukken, maar wat zou de ambities zijn? Nu tien procent van alle laaggeletterden, misschien dit jaar nog eens tien procent of vijf procent erbij, dat mis ik eigenlijk. En ja, jaarlijks komt er dan een actieplan en een evaluatie, dat is dan regionaal, dat is prima. Dan ben ik wel benieuwd hoe gaat die monitoring dan, weet u dat en wanneer kunnen wij die dan verwachten, dat rapport? En het camouflage-aanbod, ik snap het nu al iets beter, maar ik ben wel benieuwd of dat niet al gedaan werd als standaard onderdeel als iemand bijvoorbeeld aanklopt voor een bijstandsuitkering? En dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Ja, mijnheer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de beantwoording in eerste termijn. Ja, ik zou toch graag van de wethouder nog wat effectiever acties horen hoe we nu die doelgroepen gaan

bereiken. Want doelgroepen dat is toch belangrijk dat ze bereikt worden, en hoe kunnen we daar nu voor zorgen? Dat we een lange adem moeten hebben, dat is ons hartstikke duidelijk, maar heeft de wethouder streefcijfers? Wat zijn dus de resultaten die wij willen zien voor onder andere de extra investering? Dus graag zou ik die streefcijfers en die meetbare toegevoegd zien bij het voorstel. En ja, ik kan eigenlijk ook wel aansluiten bij D66: wat krijgen we nu precies voor die extra investeringen, gaan er niet dingen dubbel? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Loof, wilt u nog een tweede termijn? Ja.

De heer Loof: Ja voorzitter, heel kort. Dank voorzitter, dank aan de wethouder voor de beantwoording. Korte vraag: acht de wethouder het waarschijnlijk dat er naar aanleiding van de door haar benoemde eventuele evaluaties en bijsturingen er toch nog wat budget bij moet of kan ze hier voorlopig wel mee aan de slag? Volgens mij heb ik gemist het antwoord op - gemist, of het is niet gegeven, ik hou het even op het tweede – hoe de wethouder aankijkt tegen de digitale ongeletterdheid? Dat was het voorzitter, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Wethouder bedankt voor de beantwoording in de eerste termijn. Er is me toch nog iets niet helemaal duidelijk. Het gaat over de jongeren over het bedrag van 9000 euro wat gegeven wordt in de leeftijd van 18 tot 27 jaar. Ik vroeg u of dat lag aan het vroegtijdig schoolverlaten, want ik ga ervanuit dat ze gewoon naar het onderwijs zijn geweest, maar ligt het misschien soms aan sommige scholen? Dat was mijn vraag.

De voorzitter: We gaan het zo horen.

Mevrouw Prenger: In de tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm: Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Dank aan de wethouder voor de uitgebreide beantwoording van alle vragen van de raad, dat waren er weer een hoop. Goed om te horen dat de ouderen ook bereikt worden. Geen aparte doelgroep, maar wel degelijk aandacht en focus voor die groep. Dat is voor Rijswijks Belang prima. Verder wachten we heel even de duiding af van de cijfers en de doelgroepen. Waar bestaat die groep van 5500 nu precies uit zodat we het raadsvoorstel ook wat beter op waarde kunnen schatten.

De voorzitter: Mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Dank u wel, voorzitter, en dank aan de wethouder voor de antwoorden in eerste termijn. Ja, ik sluit aan bij de vorige spreekster als het gaat om de ouderen. Het is ook goed voor ons allen om te weten dat zo'n dertig procent van die laaggeletterden gewoon mensen zijn van 65 jaar en ouder, en dat in combinatie met het feit dat we van ze vragen om steeds langer thuis te zijn en de eigen regie te voeren. Wat u zelf zei u las over die gezondheid. Ja, ik hoef er niet per se een aparte doelgroep voor, maar ik vind het eerlijk gezegd nog iets mager in het beleidsplan naar voren komen, en ik wil vragen aan de wethouder of zij bereid is om tussen nu en de volgende raadsvergadering te kijken of er toch iets mogelijk is. Het geldt ook voor de

Direct Duidelijk deal. Ik ben nogal van de concrete afspraken. Misschien ben ik helemaal mis, dat hoor ik dan graag wethouder, maar wordt die zin aangepast in het beleidsplan? Dus in plaats van onderzoek doen naar, gewoon heel concreet de ambitie uitspreken? En een vraag van mijn kant is nog onbeantwoord gebleven, dat is namelijk u andere organisaties gaat aanjagen om hun communicatie te vereenvoudigen? Met dank.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja dank u wel, voorzitter. Ik had ook nog een vraag die niet beantwoord is. In eerste instantie wil ik dank uitspreken voor de beantwoording en ook het feit dat inderdaad al gebruikgemaakt wordt van ervaringsdeskundigen, dat doet ons goed. Maar ik heb nog niets gehoord over het gebruikmaken van plaatjes en illustraties in onze eigen communicatie om nog meer duidelijkheid te scheppen, want een plaatje spreekt soms duizend woorden, om het nog maar eens te herhalen. Dank u.

De voorzitter: Verder geen woordvoeringen? Dan is het woord aan wethouder Besteman.

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja voorzitter, hartelijk dank. Ik zal de laatste vragen zeker ook beantwoorden. Ik begin dan met D66 over de financiën. In het regionale plan heeft u kunnen lezen, en ik weet niet of het nu bij de stukken staat maar dat zal ik in ieder geval voor de raad eraan toevoegen - ik denk dat dat de heer El Majjaoui ook wat meer duiding geeft – gaat er 4,5 miljoen naar de centrumgemeente, dat is Den Haag. Daarvan gaat er 2,2 naar Rijswijk, en dit Taalbeleidsplan vraagt nu dus die extra investering. Dus dat is het complete plaatje. Als het gaat om de bibliotheek, die neemt een centrale rol in in deze aanpak. We gaan dus absoluut geen dingen dubbel doen, zoals de heer Veerman zijn zorgen uitspreekt. De bibliotheek krijgt subsidie van de gemeente, zeker, maar de bibliotheek heeft ook wettelijke taken die ze moeten uitvoeren, en daar is die subsidie voor bedoeld. De aanpak laaggeletterdheid. Nou ja, de bibliotheek is daar gewoon een logische partner in omdat ze natuurlijk veel met taal bezig zijn, en daarom hebben zij ook een centrale rol en zijn zij een spin in het web. Voorzitter.

De voorzitter: Ja, ik zie de interactie. Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Ja, ik had nog even een stukje verduidelijking, want u heeft het over die WEB-gelden 220.000, die gaan helemaal naar Rijswijk. En dan vraag ik me ook nog eens even hoe ziet die onderbouwing er dan uit? Want we krijgen nu, als ik even een optelsommetje maak, hebben we 85.000 euro zie ik staan daartegenover. Nou, dan houden we nog geld over of hoe zit dat dan precies in elkaar? Want als we 220 krijgen en we krijgen nu extra dan denk ik: nou, er is nog voldoende budget over om die te financieren volgens mij. Dus dan wil ik het totaalplaatje hebben wat doen we dan totaal met die 220.000 euro?

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja voorzitter, het lijkt me goed als ik dat even op een rijtje zet en naar uw raad stuur, want ik kan hier nu gaan zitten goochelen met cijfers, maar ik denk dat dat het snelste duidelijkheid geeft. Dus ik zie de heer Veerman knikken. De acties worden gemonitord. U vindt dat ook terug in het Taalbeleidsplan vanaf pagina 15, zeg maar even. Daar vindt u het doel, de praktische uitwerking, resultaat en dan kijk ik met een schuin oog nog naar de heer Van der Veer van de Partij van de Arbeid. En ook de wijze van monitoring. Ik weet niet wanneer de eerste rapportages naar uw raad komt, maar ik zal u dat nog even laten weten. De financiën. De heer El Majjaoui heeft daar ook nog een vraag over gesteld. Ik denk dat ik dit heb afgedaan met mijn antwoord op de heer Veerman zojuist. Ja, als het gaat om jongeren. U heeft daar de vraag over gesteld, maar ook de fractie van Beter voor Rijswijk is daar nog op terug gekomen. Waar het om gaat bij

de jongeren is niet dat zij van een slechte school afkomen. Het is namelijk zo met taal, dat moet je onderhouden. Als je van school komt en je onderhoudt je taal niet dan gaat het achteruit, en dan nemen je vaardigheden af. En dat is waar het euvel zich in volle breedte aan de orde doet komen in die groep, dus het gaat er niet om dat het schoolverlaters zijn of kinderen die misschien niet goed mee kunnen komen op school. Ze hebben gewoon onderwijs genoten en moeten daarna ook gewoon de taal onderhouden zoals we in feite allemaal zouden moeten doen, dus daarom kan ik u ook aanraden om extra veel te lezen en niet alleen de raadsstukken. Maar dat terzijde, voorzitter. GroenLinks komt nog even terug op Direct Duidelijk. Nou, ik ben daar volgens mij toch niet duidelijk over geweest, maar wat mij betreft gaan we dat meteen invoeren. En ik kijk ook maar even naar het CDA. En dat doen we als het nodig is, mevrouw Jansen, zeker met plaatjes. Ik zou zeggen, ik ben daar niet de deskundige over, maar we zullen daar zeker adviezen over inwinnen. En bovendien is er vanuit het ministerie ook een programma, dus we worden daar ook in begeleid als gemeente. Het camouflage-aanbod is op zichzelf nieuw. Ik noemde misschien het werkgeversservicepunt als voorbeeld. Het was misschien niet helemaal een gelukkig voorbeeld, maar u zou kunnen denken aan bijvoorbeeld het registreren van een donorcodicil dat we dan letten op dat soort zaken als laaggeletterdheid. Dus het is een brede aanpak, ook die mensen die zich schamen voor hun laaggeletterdheid wel te kunnen bereiken, en ook naar de goede aanpak te begeleiden. Nou, hoe gaan we dat dan doen, vroeg de Partij van de Arbeid nog. De heer Van der Veer inderdaad. Maar die is van de Partij van de Arbeid, geloof ik, griffier. Ja, dat wordt bevestigd. Nou, dat heb ik dan nog juist. Dan verwijst ik u toch ook even naar de tabel op pagina 15 waarin we dat duidelijk uiteen hebben gezet. Als het gaat hoe we dat doen met de partners samen, of hoe gaan we de partners aanjagen. Daar vroeg het CDA ook naar, maar de heer Van der Veer ook. We hebben een taalketenoverleg waarin we met alle partners samenwerken die zich bezighouden met dit onderwerp. We zitten daar als gemeente uiteraard ook in. We hebben dat. Ja, ik wil niet al te technisch worden, maar taalketenoverleg iets aangepast naar aanleiding van de evaluatie. We hebben nu een kleine kerngroep waardoor we slagvaardiger kunnen bijsturen, dus dat is in de techniek hoe wij het hebben georganiseerd. Maar iedere partner doet dus gewoon mee. De VVD. Ja, de financiën. Toch nog even richting de heer Loof. Het college doet het voorstel zoals het nu voorligt in de veronderstelling dat we daarmee uit de voeten kunnen, dus dat is waarom het op deze manier voorligt. De digitale ongeletterdheid, is een terechte opmerking van de VVD ook geweest die ik in eerste termijn niet heb beantwoord, maar dat hoort gewoon bij de digitale laaggeletterdheidsaanpak. Want digitale vaardigheden is niet alleen heel erg belangrijk. Lezen, schrijven en rekenen zijn dat, maar digitale vaardigheden natuurlijk in deze samenleving ook, dus dat is integraal onderdeel van de aanpak. Nou, het onderhouden van de taal door de jongeren heb ik aangegeven richting BvR. Het CDA heeft gesproken over Direct Duidelijk. Rijswijks Belang had geen vragen meer. Die vond dat ik alles heel goed beantwoord heb. Nou, dat is heel goed om te horen. De partners gaan we aanjagen. Ja, we werken dus samen, zeg ik nog maar even ten overvloede richting de heer Geleijnse die begint te knikken. En de plaatjes en de communicatie, mevrouw Jansen, ik denk dat ik u daarop beantwoord heb. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Ja, u wilt nog één keer interrumpen. Mijnheer De Vries?

De heer Van der Veer: Van der Veer, voorzitter. Dank u wel. Ik was een beetje in verwarring gebracht door de opmerking: mijnheer Van der Veer is van de PvdA. Maar ik had wat willen vragen over de camouflage-aanpak waar de wethouder als voorbeeld gaf het donorcodicil ...

De voorzitter: Maar wilt u het heel kort houden, want anders wordt het een derde termijn.

De heer Van der Veer: Ja, het donorcodicil. Is dat juist niet een voorbeeld waar digitalisering en plaatjes heel belangrijk bij zijn?

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Besteman-de Vries: Ja voorzitter, daar lijkt me zeker digitale vaardigheden enorm van belang, dus daar kan ik het eens zijn met de heer Van der Veer. Is dat voldoende antwoord?

De heer Van der Veer: Zeker, voorzitter. Maar ik ging er vanuit camouflage-aanpak, dat gebeurt eigenlijk bij de huisartsen, op school en dergelijke, en juist een donorregistratie ... Tegenwoordig moeten we al onze formulieren veel digitaal aanpakken, en dat gebeurt dus op een ander niveau.

De voorzitter: Ja, dat is dan helder. Dames en heren, we moeten tot een slotconclusie over dit debat komen. Ik heb het gevoel dat we heel dicht bij een hamerslag stuk zitten met een stemverklaring, maar als u het wilt agenderen dan kan dat. De wethouder heeft wel een paar dingen toegezegd om het te veranderen in het stuk, en nog wat dingen uit te zoeken. Wilt u het toch behandelen?

Mevrouw ...: Volgens mij willen we het agenderen toch?

De voorzitter: Nou, dan gaan we om een vinger vragen.

De heer Van der Veer: Graag een bespreekstuk, voorzitter.

De voorzitter: Wie wil het behandelen, vraag ik vingers. Dat zijn twee fracties. Drie.

De heer Massaar: Ja, maar niet met de herhaling van alle vragen weer.

De voorzitter: Dan gaan wij behandelen, maar dat kan dan denk ik kort. En de wethouder gaat nog wat dingen doen. Ja? Dan zetten we het op de bespreeklijst, maar we weten gewoon dat het vrij goed rond zit. Ik dank ieders inbreng, voor ieders aandacht. Het komt dus terug op de raad.

13. Raadsvoorstel Benoeming leden Raad van Toezicht Stichting Openbaar onderwijs (RV 22-006)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 13, benoeming leden Raad van Toezicht. Librijn, hé?

De heer Massaar: Mevrouw Van der Weij.

De voorzitter: Zijn daar opmerkingen over te maken? U heeft het allemaal kunnen lezen en opzoeken, de cv's. Is dat goed? Dan kunnen we dit bij hamerslag in de raad brengen. Of Ja, hamerslag, raad. Dan heb ik nog twee inhoudelijke agendapunten staan. Die zouden wij vanavond kunnen afdoen, omdat ik begrepen heb dat er niet veel woordvoering is, dus dan krijgen we dat vanavond nog af. En ik zou willen voorstellen om de vragen schriftelijk te beantwoorden. Dan hoeven we mekaar ook niet meer in de vergadering te zien, en het is ook al een beetje tijd voor de ambtelijke staf om dat te doen, want heel veel antwoorden zijn al redelijk in de maak. Maar dan maken we de vergadering vandaag even af.

14. IB 21 136 Effectonderzoek milieuzones

De voorzitter: Dan stel ik nu andere orde het effectonderzoek milieuzones. Ik heb daar staan Schwenke en Kaffa.

De heer Massaar: En Oelen.

De voorzitter: En mijnheer Oelen. Drie stuks. Mevrouw Schwenke.

Mevrouw Schwenke: Ja voorzitter, dank u wel. Ten eerste stellen we dat we het fijn vinden dat er nu wel onderzoek ligt op basis waarvan we verdere stappen kunnen nemen. Het is alleen wel jammer dat we onze beide milieuzones alleen beperken tot de Haagweg en de Prinses Beatrixlaan, want waarom nemen we niet ook de Generaal Spoorlaan en achterliggende wijk richting Laak mee? Dan maak je ook tussendoor routes naar Den Haag via de Huis te Landelaan en Burgemeester Elzenlaan onderdeel van deze milieuzone. Halen we ook weer luchtkwaliteit winst op. In de meegezonden rapportages wordt ook onderzoek gedaan naar het effect van zero emissiezones dus vanaf 2025 bij winkelcentra De Boogaard en Oud Rijswijk. Dit zien wij niet terug in de RIB. Waarom wordt hier niet serieus naar gekeken, is onze vraag? En dan in de informatiebrief staat dat in het eerste kwartaal bewoners, kentekenhouders en andere stakeholders worden consulteert, en dat we aan het einde een invoeringsvoorstel zouden ontvangen. De vraag is wanneer we dit zullen ontvangen, want we zitten alweer bijna in mei. En kunnen we concluderen dat gezien het cumulatieve effect het voorstel zal zijn om minimaal milieuzone variant een en vier in te voeren, dan bereiken wij, zien wij, het meeste. Tot zover onze vragen, en we verwachten hier dan, als ik het nu goed heb begrepen dan de antwoorden later schriftelijk? Nee, gewoon nu? Goed. Bij deze, eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Kaffa.

De heer Van Dam: Ja, ik doe de woordvoering deze termijn.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Volgens mij hebben we in Rijswijk is het evident dat we een groot probleem hebben met onze luchtkwaliteit, dus ik ben daarin ook blij dat dit stuk in ieder geval vanavond geagendeerd staat. We hebben twee vragen over het stuk die ik vandaag hoop beantwoord te krijgen. In het rapport is te lezen dat bij de invoering van de milieuzone bij één van de opties de effecten het groots zijn als we ons richten op het vrachtverkeer. Ik zie niet dat er onderzocht is wat de economische gevolgen daarvan zijn, voornamelijk vrachtverkeer van kleine ondernemers die gaan daaronder lijden omdat die niet in één keer nieuwe vrachtwagens kunnen inkopen. Nou goed, ik vroeg me af wat de gevolgen daarvan zijn. Tweede vraag is, in het rapport staat ook vermeld dat er niet onderzocht is wat de effecten zijn van het verkeer dat de milieuzone gaat ontwijken. Er is namelijk met de twee milieuzones die nu zijn voorgesteld om een mooie lijn recht door Rijswijk heen die nog niet valt onder de milieuzone en dat is de Huis ter Landelaan. Ik vroeg me af wat voor verkeersopstoppingen daar dan komen op het moment dat we de milieuzone nu wel in gaan voeren. Gaan we dan niet ontzettend veel verkeer juist over de Huis te Landelaan gooien waardoor bijvoorbeeld de Plaspoelpolder nog erger verstopt raakt dan dat het al is. Dus ik vroeg me af: hoe gaan we daarmee om? En daarbij wil ik het graag laten.

De voorzitter: De heer Oelen.

De heer Oelen: Dank u wel, voorzitter. VVD Rijswijk is ook blij met deze aanzet. Eigenlijk een paar korte vragen. Een, daar waar milieuzones ingevoerd gaan worden kan er dan ook aansluiting worden gezocht met de systematiek die bijvoorbeeld in Den Haag wordt gehanteerd? Want ik zie nu dat er bepaalde emissieclassen worden gebruikt waarvan ik denk te zien op de borden in Den Haag dat die net wat anders zijn dan wat hier nu wordt voorgesteld in Rijswijk. Twee, kan er inderdaad net zoals het college zal zeggen, goed gekeken worden wat voor mogelijke gevolgen het kan hebben op het moment dat je maar twee inpridders voor Den Haag een milieuzone van gaat maken en andere inpridders niet. En drie, anderhalf jaar vind ik best lang. Kan het niet wat sneller? Dus ik zou daar graag ook nog een reactie van de wethouder op hebben. Er staat hier: ervaring elders laten zien dat er ongeveer anderhalf jaar zit tussen het besluit, wat we nog niet hebben en het in werking treden, maar zou dat misschien versneld kunnen gaan worden? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Goed. Ik zie verder geen woordvoeringen. Mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Nou, ik heb geen vragen, maar ik ben blij dat dit thema aandacht krijgt, en ook naar aanleiding van mijn eerdere vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij. Ja, ik zie u.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank voor het stuk. We hebben eigenlijk alleen een vraag ter verduidelijking, dat is over de toelichting op de zones, milieuzones. Zowel bij categorie 1 als categorie 5 begint het met de zin: deze variant levert het beste gecumuleerde effect van de milieuzones op. En het een staat het woord samen tussen de andere niet, dus we vragen ons vooral af of de zones wat meer verduidelijkt kunnen worden in misschien wel directe communicatie, iets daarvan, dat we het allemaal helemaal begrijpen wat daar staat? Dat zou mij in ieder geval enorm helpen. Dank u wel alvast.

De voorzitter: Verder nog?

De heer Massaar: Weterings? Nee? Oké.

De voorzitter: Nee, mijnheer Weterings had een schijnbeweging. Hij weet wat dat kost. Dan gaan we naar de dienstdoende wethouder. De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank u wel, en de raad bedankt voor de vragen. Waarom niet overal? Dat zou kunnen, maar als we hebben gekeken naar de grootste bronnen van de luchtverontreiniging, en als je dat van boven bekijkt, wat tegenwoordig kan met de moderne techniek, dan zie je dat de uitstoot vooral komt van de grote verkeersaders namelijk ook de A4, maar daar hebben we zelf geen invloed op. Waar we wel invloed op dat zijn de Prinses Beatrixlaan en de Haagweg. En dit is een onderzoek naar de effecten daarvan die de vraag beantwoordt: heeft het eigenlijk zin. En dan zie je dat het in een vrij staatje ... Wat mij betreft toch tot de verbazing spreekt of doet leiden is dat er echt sprake is van levensjaren winst op het moment dat milieuzones worden ingevoerd. En dat heeft ook een effect voor heel Rijswijk, en dat is de conclusie die daaruit kunt trekken. Een milieuzone op de Haagweg en op de Prinses Beatrixlaan leidt ook tot betere luchtkwaliteit op de Huis te Landelaan. En dat doet dan ook gelijk de vraag stellen leidt deze milieuzone dan niet tot omrijdingen? De verwachting is dat het effect van die omrijdingen of opstoppen ... Er werd net over gesproken dat dat er

niet is. Deels gaat het rapport daarover over de positieve uitstralingseffecten, zoals het heet, van het invoeren van een milieuzone op een van die twee wegen, of dat wordt dan ten dele tenietgedaan doordat inderdaad er mogelijk vrachtwagens dan op die wegen gaan rijden. Maar zoals het nu wordt beoordeeld valt dat effect bijvoorbeeld op een – ik kan niet technisch toezeggen dat dat het geval is – maar bijvoorbeeld op een weg als Huis te Landelaan zou dat effect gemiddeld zich moeten uitmiddelen, dus het positieve uitstralingseffect versus het negatieve effect van mogelijk vrachtwagens die daar overheen gaan. Maar dat zou ander onderzoek tenminste in de verkeersmodellen een antwoord ook verder op moeten geven. Mijn pagina staat onder een andere vraag, sorry. Het zero emissiewinkelgebieden. Per ongeluk heeft u die notitie gekregen. Nou, dat wekt misschien tot: laten we dat allemaal gelezen. U bent van harte uitgenodigd, maar dat betrekken wij niet bij de raadsinformatiebrief. Daar staat ook in bijlage één, en dat is rapport. We waren zelf nieuwsgierig of het mogelijk is om zero emissie in te voeren ten aanzien van wat is de stadslogistiek bij de winkelgebieden? En als we gaan kijken naar hoeveel vrachtwagens en bestelbusjes daar komen, en als dat minder gaat worden, wat dat voor een effect zou hebben op de uitstoot? En de basisconclusie van die notitie - ik weet niet of die status bestaat - maar informeel u is toegezonden, is dat dit onvoldoende is om daar echt een conclusie uit te trekken dat het veel baat heeft om een zero emissiezone voor die winkelcentra in te voeren. Er wordt wel gesproken van de 250 ton winst. Dat klinkt als heel groot, maar dat zullen we verder moeten uitzoeken of dat nu wel of niet opportuun is. U vraagt naar het eerste kwartaal. Dat is nu gaande. Bewoners informatieavond is geweest, of een heel leuke avond was dat waar bewoners ook voorstander was van het invoeren van de zone en ook zorg, ten aanzien van bijvoorbeeld het omrijden van het verkeer. De enquête was op dat moment in ieder geval 420 keer ingevuld, en waarbij zeventig procent positief was over een milieuzone sowieso. Dus dat geeft genoeg aanleiding tot het komen van een invoeringsvoorstel, wat uw vraag was, dat door de beperkte capaciteit, dat is vervelend om te horen, maar op milieu - we hebben heel veel milieuvraagstukken - hebben wij dat nu in de planning staan direct na de zomer. Maar dan zitten we niet meer die anderhalf jaar vanaf de zomer, omdat we nu ook al begonnen zijn met ... En ik geloof dat het hoofdstuk zes is waarin wordt uitgelegd wat er allemaal moet gebeuren na zo'n invoeringsvoorstel, en dan hebben wij ook al een deel van die anderhalf jaar te pakken. Maar inderdaad ook gezien het draagvlak zou dat alles aan moeten doen om dat zoveel mogelijk te versnellen. En GroenLinks de vraag is, u heeft de varianten voorgeschoteld gekregen om ook een discussie te interneren over wat voor een variant zou u nu willen invoeren, een variant voor alles of een variant alleen bijvoorbeeld voor vrachtwagens. Nou, en dat kunt u afleiden, en dat is misschien wat moeilijk vanwege het taalgebruik wat daarin gebeurt is dat vrachtwagens verreweg het meeste, grootste effect hebben, maar iedere maatregel, dat schrijft de basisconclusie, heeft een effect. Brommers hebben een heel lokaal effect, namelijk voor als je ernaast fietst of als je er achterstaat voor het stoplicht. Als je verder staat heeft dat niet meer zo'n effect. Vrachtwagens hebben echt het effect voor heel Rijswijk, maar je zou er dus voor kunnen kiezen om dat in zijn geheel allemaal in te voeren. Dan heb ik gelijk een antwoord te geven op de vraag van Wij. over het vrachtverkeer. Maar het is niet gekoppeld aan een economische analyse ten aanzien de economische impact daarvan, maar dit onderzoek gaat helemaal over de impact die het heeft op inwoners. En dan kan je afvragen er is absoluut zicht voor bijvoorbeeld mensen die afhankelijk zijn van hun brommer om naar hun werk toe te gaan, en moeten we daar een sloopregeling bijvoorbeeld voor in het leven roepen? Dat is zoiets wat we dus moeten uitzoeken hoeveel van die brommers zijn er in Rijswijk, zijn er geregistreerd en wat zou een sloopregeling kosten? Maar dat vinden we het waard afgezet tegen de levensjaren die gewonnen worden. Ja, en diezelfde vraag voor de sloopregeling geldt dan ook voor een ondernemer. Ja, willen we ondernemers met vervuilende oude diesels door Rijswijk laten rijden die ons allemaal levensjaren kosten? Of hoe verdisconteerd nu een bestelbusje, misschien jaren. Of vinden we dat iets

wat ook een ondernemer gewoon bij betrokken moet worden bij zo'n maatschappelijk verantwoord ondernemen? Het verkeer dat milieuzones gaat ontwijken, heb ik een antwoord op gegeven. En de aansluiting met de systematiek in Den Haag. Daar ben ik het helemaal mee eens, zeg ik via de voorzitter tegen de heer Oelen, want dat is ook duidelijk voor het verkeer natuurlijk zelf. En goed gekeken naar de twee inprikkers. Bij het invoeringsvoorstel neem ik dat mee om daar een extra toelichting op te geven in ieder geval omdat er meerdere mensen ook vragen over hebben gesteld. En uw oproep om het sneller te doen is duidelijk eigenlijk al. Voorzitter. Sorry, dan voor u de andere pagina. Namelijk dank voor de steun van de kant van de heer El Majjaoui. En D66, in het invoeringsvoorstel zal duidelijke taal komen. Voorzitter.

De voorzitter: Ja, met plaatjes, wordt hier gezegd. Nou, volgens mij was dit redelijk concluderend. Is er nog behoefte aan een tweede termijn van uw kant? Alleen mijnheer Van Dam zie ik. Gaat uw gang.

De heer Van Dam: Ja, een hele korte vraag, hoor, maar in ieder geval hartstikke bedankt voor een hele complete beantwoording van volgens mij alle vragen. De enige vraag die me nog rest is dat naar mijn mening de positieve uitstraling die de milieuzone gaat hebben. Alleen de CO2 uitstoot van het omrijden compenseert, en niet, zeg maar, de verkeerstechnische effecten die het dan heeft op bijvoorbeeld een Huis te Landelaan en Plaspoelpolder. Althans dat stond in het rapport, zo kon ik het lezen. In ieder geval mooi om te horen dat er nog wel die verkeerstechnische vraagstukken dan misschien later aan bod komen, maar daar graag nog misschien even een bevestiging op.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Laar: Ik ben aan het denken wat ik daarop zal zeggen.

De voorzitter: In ieder geval: ik neem er kennis van.

De heer Van der Laar: Nee, ik neem er kennis van. Dank. Wat fijn om een ervaren burgemeester te hebben. We zullen dat betrekken bij het invoeringsbesluit. Ja. Waarbij ik geen toezegging geeft dat het totaal nieuwe verkeersmodellen worden, want dat is iets anders. Daar wil ik even over ... Maar dat het effect heeft en hoe we dan die effecten moeten beoordelen, bekijken, dat moeten we zeker betrekken bij het invoeringsbesluit.

De voorzitter: Oké, nee, ik heb respect voor uw vraag, begrijp ik goed. Zullen wij het debat hierover afsluiten? Dan hebben we deze ook gehad.

15. IB 21 146 MRDH 2e herijking Transitieprogramma OV en corona

De voorzitter: Dan gaan wij naar het laatste agendapunt, de tweede herijking Transitieprogramma OV en corona, en daar had de griffier woordvoerders bij.

De heer Massaar: Nou, ik had als eerst alleen de heer Weterings.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, en nog anderen? Mevrouw Van der Weij. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Mag ik het woord geven aan ... Ja hoor. Galant. Ga je gang, hoor.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij, gaat uw gang.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk een vraag hoe het staat met de tramhaltes die tijdelijk gesloten zijn? Tenminste, ik neem aan tijdelijk gesloten zijn wegens weinig instappers. Het zijn er drie zover wij weten, en we zijn eigenlijk benieuwd of die weer opnieuw overwogen worden, en of dan het instapcriterium daar leidend is of een wat breder criterium van ontsluiting van het bedrijventerrein, dan wel mensen die minder mobiel zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, hoor. Het verzoek wordt gesteund door D66, GroenLinks. Is dit de vraag? Volgens mij was dit de vraag. Kan het college antwoorden? Please? Of niet? Zijn er andere woordvoeringen?

De heer Massaar: Ja, de heer Weterings.

De voorzitter: Ja, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ben ik een keer galant is het weer niet goed. Maar goed. Voorzitter, inderdaad even over de herijkingen van het OV. We hebben hier ook een presentatie over gehad afgelopen week van de MRDH. Ja, het blijft voor ons wel voor een behoorlijk struikelblok om bezuinigingen door te voeren in het openbaar vervoer vooral om ook haltes weg te halen zien wij liever niet gebeuren. Je kan zeggen we gaan in frequenties knippen maar weghalen van haltes is geen pre. We hebben het ook gezien in de muziekboulevard, maar nu ook in de Plaspoelpolder is er weerstand geboden. Nu weet ik wel dat er wat donkere wolken hangen boven het hele OV-verhaal, alleen het weer teruggaan naar de basis ... We gaan gelukkig ook weer het normale leven in, en hopelijk komt het openbaar vervoer ook weer tot zijn recht. Alleen de vraag aan de wethouder: in hoeverre lopen nu de gesprekken bij de MRDH en worden deze bezuinigen wel of niet doorgevoerd? En in hoeverre zijn wij in positie om dat nog eens een keer te kunnen tegenhouden? En als we in de positie zijn om dat eventueel tegen te houden moeten daarvoor eigen middelen worden ingezet? Dus moeten we dat in de begroting gaan zoeken, of kunnen wij dat anders oplossen binnen de MRDH? Want ik weet, ik begrijp u bent hier niet alleen verantwoordelijk voor. Je moet dat met allerlei andere wethouders beoordelen, maar in hoeverre heeft Rijswijk hier de regie in? Dank u wel.

De voorzitter: Nog andere fracties? Niet? Dan is de vraag helder. Wethouder Keus.

De heer Keus: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, ik zou willen dat ik hier een wat positiever antwoord op kon geven, maar het is inderdaad een donkere wolk waar de heer Weterings het over heeft. Aan de ene kant zien we dat de haltes, en dat is ook alweer mooi te zien dat die ook alweer vollopen met reizigers voor de tram en de bus, maar tegelijkertijd laten eigenlijk alle prognoses zien dat het effect van corona een structureel karakter heeft, en dat de financiële schade die is opgelopen dat dat als een behoorlijk donkere wolk boven de vervoersbedrijven hangt en daar moeten we echt wat mee. Het rijk heeft gezegd om nog met compensatie te komen voor dit jaar, maar voor volgend jaar, 2023, wil het rijk geen toezeggingen doen, en dat is heel slecht nieuws, laten we het daar maar gewoon bij houden. Dus als het gaat over of het opportuun is om de tijdelijk opgeheven haltes om die weer te openen is daar nu gewoon geen aanleiding voor. Er vindt in juni een derde herijking plaats, maar ik heb geen aanwijzingen of gevoel erbij dat daar die haltes dan weer in gebruik genomen zullen worden. Wel blijf ik benadrukken dat het nog steeds om tijdelijke maatregelen gaat, dus dat het voor Rijswijk absoluut niet aan de orde is dat deze haltes permanent gesloten zullen gaan worden, dus dat is niet aan de orde. Mocht er om wat voor reden dan ook aanleiding zijn om die haltes wel om dat te

heroverwegen zonder daarvoor ook alternatieven aan te bieden dan kunt u zich voorstellen dat dat samen zal gaan met financiële gevolgen voor Rijswijk. Ja, dat is eigenlijk wat ik voor zover u kan informeren hierover. Ik wil u wel nog wijzen, u bent geïnformeerd door de MRDH. U heeft laatst een avond gehad, en er zullen ook avonden ook nog volgen. Ik meen dat het volgens mij op 24 april, uit mijn hoofd, of op 25 april ook nog één, en ook nog in mei, 23 en 24 uit mijn hoofd, dat daar ook nog een nadere toelichting zal worden gegeven. Daar zou ik u zeker adviseren om daarbij te zijn. Dat was het voor eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Ik proef een reactie van uw kant. Niet? Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Ik ben wel benieuwd, want wat ik heb begrepen was dat het een tijdelijke sluiting zou zijn, maar het klinkt nu toch als anders dan tijdelijk omdat er nog wordt voortgezet. Hoe zie je je acties daarin om daar toch wat minder tijdelijkheid van te maken? Daar ben ik benieuwd naar. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder?

De heer Keus: Nee, het gaat inderdaad om ... Het zijn tijdelijke maatregelen, en er wordt om de zoveel tijd, en de eerstvolgende keer is de derde herijking, gekeken of er aanleiding bestaat om het weer op te schalen of om juist af te schalen, of daar aanleiding toe is. Ja, hoe de rol van het college daarin zit is inderdaad blijven benadrukken dat wij het echt zien als tijdelijk. Dat we niet ineens voor een voldongen feit of zo komen te staan dat het als een permanente oplossing wordt gezien. Dus echt blijven benadrukken dat het om tijdelijkheid gaat, en dat echt de noodzaak daarvan ook wordt aangetoond. Maar ja, zoals ik al zei, het is een wat pessimistisch verhaal maar in de beeldvorming lijkt alles weer als vanouds. Maar de financiële schade die is geleden en ook de structurele effecten van corona, dus mensen meer gaan thuiswerken, dat heeft ook effect gehad op de prognoses die we hadden. Dus we moeten daar er serieus mee rekening mee houden dat het niet meer op het oude niveau gaat komen.

De voorzitter: Er was nog een vervolgvraag.

De heer Massaar: Op 't Eind, ja.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp op zich het verhaal van de wethouder wel. Alleen zoals u het nu verteld slaat bij mij een beetje de twijfel toe daadwerkelijk of u zelf al gelooft of dit tijdelijk is, zeg maar, want dit klinkt niet zoals u het nu verteld als tijdelijk. Wel dat u het blijft benadrukken, maar hoe optimistisch of pessimistisch bent die daar nu over?

De heer Keus: In dat opzicht inderdaad pessimistisch dat we wel naar een nieuwe realiteit moeten gaan, dus inderdaad dat er een aantal nieuwe gegevens zijn zoals het thuiswerken onder andere dat dat inderdaad structureel effect heeft op de prognoses die we hadden. Dus we moeten daar inderdaad met elkaar naar gaan kijken, maar voor de concessies betekent dat wat. Het betekent ook dat we zelf moeten blijven benadrukken over wat wij van belang vinden bij een goed OV, en dat inbrengen bij de MRDH, en dan kom je inderdaad ook meer die kwalitatieve argument waarom wij het belangrijk vinden dat bepaalde gebieden gewoon goed ontsloten zijn, en daar moeten keuzen inderdaad in worden gemaakt. Dus ...

De voorzitter: Mijnheer Weterings wil graag het laatste woord. En mijnheer Van 't Eind heeft het allerlaatste woord.

De heer Weterings: Ik heb nog geen reactie gekregen op de vraag van in plaats van opheffing de frequentie veranderen. Kan de wethouder wat in betekenen, want het is fijn als iemand wel op zijn bestemming kan komen, hij gaat wat eerder weg of hij gaat wat later van huis, maar om helemaal niet aan te komen is een probleem. Dus zou de wethouder wat in de frequenties kunnen betekenen in plaats van opheffing?

De voorzitter: Ja, mijnheer Van 't Eind nog.

De heer Van 't Eind: Ja, en nog een aanvullende vraag wat ik net vergat. Bezieet u dit of het gesprek hierover ook ten opzichte van de structurele investeringen die we nodig hebben in Rijswijk ten aanzien van de verbindingen in Rijswijk, want daar hebben we ook nog, op zeker een aantal punten wel wat te doen.

De heer Keus: Allereerst op de vraag van de heer Weterings of ik daar zelf iets in zie over de frequentie in plaats van haltes. Ja, dit is gewoon zorgvuldig tot stand gekomen, ook aanbod vanuit vervoersmaatschappijen wat zij inderdaad op basis ook van het aantal reizigers wat instapt bij de haltes. Zo is het programma, de herijking, tot stand gekomen, het programma dat nu voorligt. Daar wordt ook als het kan, bijvoorbeeld die zomertijden. En we verwachten straks dat er weer meer mensen naar het strand willen gaan. Dan kan de frequentie iets worden opgevoerd. Dus er wordt echt op basis van de behoefte echt wel naar gekeken om die reizigersaantallen goed te kunnen faciliteren, dus ik vertrouw er ook gewoon op dat er nu op dit moment optimaal op die manier is ingezet, dus ondanks de beperkingen die hier zijn, maar dat er alsnog maximaal wordt ingezet om de reiziger te bedienen. Ik begreep niet helemaal de vervolgvraag. Meer de structurele kant dat we daar als Rijswijk ... Ja, absoluut, zeker weten. En ik doe ook echt de oproep aan uw nieuwe raad om daar ... We hebben de vorige raad een mobiliteitsprogramma vastgesteld en we gaan inderdaad toe aan een uitwerking, en er moet ook een goede visie komen op OV, en dat zou de inzet naar de MRDH moeten zijn. Dus mijn oproep zal zeker zijn aan de nieuwe raad en ook het nieuw college om daar niet passief in te zijn en het te laten overkomen, maar vooral daar proactief te laten horen aan de MRDH om het belang wat wij aan het OV hechten en een goede ontsluiting. Ja, verder kan ik daar eigenlijk op dit moment weinig aan toevoegen behalve dat we hier scherp op blijven zitten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Oké, we blijven het onderwerp beslist volgen. U heeft de aandacht erop. Dat is heel goed. Ik stel voor om dit agendapunt af te ronden. We hebben het goed doorgepraat.

16. Vragenuur

De voorzitter: Ik had al voorgesteld om de vragen schriftelijk te beantwoorden. Als u het daarmee eens bent dan gaan we dat zo doen, en zijn we klaar met de agenda en dan sluit ik de vergadering. Veel dank voor ieders inzet. We zijn voor twaalfen klaar. We gaan een mooie week tegemoet met mooi weer ook nog, en dat heeft u wel verdiend. Veel dank aan ieders. Goed gedaan, gemeenteraad Rijswijk.